Թիւ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 22 — ՓԵՏՐՎԱՐ 26/10 ՄԱՐՏ 1898 — 17 ՇԵՂՎԱԼ 1313 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

درعادت خانهسی اداره (ماسیس) غزتهسی

Նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Քաղաքական եւ Ազգային

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » վեցամեայ. 70 »
» » » եռամեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրք
Դրամի փոխարէն փոստի մուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի մուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական բոլոշտաշի ծանօթ բաժանորդներուն կը վերցնէք.
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԶՐՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Խնդիրը միշտ կենաց վրայ է, և այս վերնագիրը կարդացող բոլոր եւոյի ազգիկները իրենց կապոյտ կամ սեւ աչքերը խոշոր խոշոր բացած՝ զարմացմամբ պիտի հարցնեն ինձի. «Ա՛յ հատ մը միայն»:

Իրաւունք ունին. ինչ ըսեմ, պարսն հրատարակագիրները միշտ անելիներու եղած են անոնց նկատմամբ, վերագրելով իրենց այնպիսի թերութիւններ, որոնք զերծ են ընդհանրապէս, և զուրկ նկատելով զիրենք այն ձիրքերէն, որոնցմով փայլած են իրենց բոլոր կնասքին մէջ:

Այդ չատ մը անիրաւութիւններուն մէջ՝ աչքի զարնող զրպարտութիւն մըն է այն գաղափարը թէ՝ հայ կինը խուսալ չունի:

Արդեւօք չէ՞ն տեսներ ամէն օր քուրջը կոտրներուն համար հաղող մուշաղ ազջիկները, դաղեցիկ երեւալու համար տուներնին վազող կիները, հարատա ամուսիններ գտնելու համար հայրերնին տնանկացնող օրիորդները, և հաճոյքի ու զուարճութեան համար իրենց զառակներուն ապագան զոհող ծիկլենները:

Կը տեսնէք որ հայ կինը երբ բանի մը բաղձայ, ա՛լ ոչ իր կեանքը աչքին կ'երեւայ, ոչ իր տունը տեղը, ոչ ծնողքը, ոչ ալ զաւակները:

Հայ ազջիկը օրօրոցէն ելած օրէն ամէն տեղ, զպլոցին, տունը, ընկերութեան, դիրքերու, լաղրներու մէջ միշտ մրեւոյն բանը կը լսէ, ու տեսնցնէ կը սորվի սիրել երեք բան. հարստութիւն, դեղեցկութիւն և հաճոյք. և հաւատարիմ՝ չակերտ զինքը մարդոյ ընտանիքին ուրնկերութեան՝ կը հեռացնի այդ երեք բարիքներուն, որոնք, աւաղ, կը փախչին միշտ, որովհետեւ տառերու ճակատագիրը ունին. ծիրալ վայրկեան մը, սակիր ու անհեռանալ:

Շատ միամիտ պէտք է ըլլայ կին մը մտածելու համար թէ հարստութիւնը, դեղեցկութիւնը, երիտասարդութիւնը և իր հաճոյքները արհամարհելի բաներ են, սակայն ա՛լ աւելի միամիտ պէտք է ըլլայ հաւատալու համար թէ բուշնամբ ու զոհողութեամբ կրնան ստացուիլ անոնք: Հապա որքա՜ն անմիտ ըլլալու է, որպէս զի յուսայ շարունակ վայելել ամէնէն պատիր ամէնէն վաղանցուկ այդ բարիքները աշխարհի: Իսկ անոնց անցնելէն ետքը իրենց ետեւը թողած բոլոր արհաւիրքները ու թշուառութիւնները, յուսահատութիւնները, դերեզմանները պատմութեան ամէնէն տխուր էջերը կը կազմեն: Ինչ որ երէկ վարդ էր, այսօր փուշ կը դառնայ, ծաղիկները չորցած ցօղուններ միայն կը թողուն, և հոգայ կազմելները որդակեր կոճղեր:

Ա՜հ, աւերակները, ամէնէն պատի դպչող տեսարաններն են:

Ամէնէն ապեղ, ամէնէն ապբատ արարածները կէս ոյզ ահատանք մը կազդեն մեզի. բայց ո՞վ է որուն սիրտը չճմլուի երեկած ճոխութիւն մը և աւերած դեղեցկութիւն մը տեսնելով:

Ես երանի կու տամ անոնց, որոնք բան մը ունեցած չեն և կորսնցնելու ցաւը չեն զիտեր . . .:

Ու այս գիւղերէն, այս խուսափուկ ցնորքներէն են որ խոչոր կը կազմեն մեր ազջիկներուն, փճացնող ու թաւանող խոչոր, ճշմարիտ ուռնայութիւնը:

Իրենց ամէնէն առոյգ և ուժեղ տարիները, բոլոր խանդավառութիւնը և բոլոր ըղձանքը փառասիրութեան և ոգւոյնքի ծարաւի ճիգերու մէջ կը ապառնի, վազելով օրէն մէջէն վախտակոն ամենքու եւ եւ մինչեւ անդին այնքան մեծ և այնքան դեղեցիկ նպատակներ կան, որոնց մարդ կրնայ հասնիլ, որպէսզի հաստատուն են և մնայիկ մեր կեանքին:

Դեղարուեստները, գրականութիւնը, ուսումնարանները, մայրութեան անուշ պարտականութիւնները, մարդասիրական գործերը, հոգին ճշմարիտ հաճոյքներով կ'ապրեցնեն, միշտ նոր, միշտ թարմ վայելքներու անհուն հորիզոններ բանալով իր առջեւ, և անոնց կը յաջողիլ ո՛չ թէ գեղեցիկ պատրանքը, ո՛չ թէ կարճատեւ յուսախարութիւններ, այլ ճշմարիտ փառքը, անմահ անուն մը, իրենի անայլայլ անդորրութեան մը հետ:

Եթէ փոխանակ մեր փոքրիկ ազջիկներուն աչքերն ու ականջը կեղծ փայլերով շլացնելու, եւ իրենց որոնն անամէջ բարձանքներ ազդելու, դարձնենք անոնց ուշադրութիւնը դէպի այդ ազնիւ խոհարները, օգտակար ըլլալու, մեծնալու, բարձրանալու խաչը, որոնց կը հասնի մարդ համբով ու ջանքով եթէ պարարի զգացման հրայրքը գրաւէ անոնց հոգին, և անոր գործադրութիւնը նկատեն իրենց համար միակ հրապոյրը, քիչերը պիտի դանդատին իրենց բաղդէն. որովհետեւ գրեթէ ջանքէն կախում պիտի ունենայ յաջողութիւնը:

Երջանկութիւն չի կայ, կըսեն յառաջեալները: Երջանկութեան դաշտները դասարարակութեան մէջ պէտք է զնեսուել:

Ես դասարարակութեան խարիսիը կը նկատեմ սա սկզբունքը. սիրելի ընել ուրոյ այն բաները որոնք կրնան սատարել ջանքով և տուրան են:

Նպատակին փոփոխութիւնը պիտի փոխէ ամբողջ ընկերութիւնը:

Ու այրերը թո՛ղ չդնեն անոր արդի կացութենէն:

Թո՛ղ փոխեն դասարարակութեան կերպը որ փոխուին ճաշակները, քանի որ իրենց ձեռքն է ամէն իշխանութիւն, դպրոցներ, վարչութիւններ, ուսուցչութիւն և մանաւանդ դրականութիւն:

Հակառակ պարագային մէջ զրպարտութիւն մը պիտի ըլլայ ըսել թէ Հայ կինը իտեալ չունի:

ՍԻՊԻԼ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ասել եւ առողջապահութիւն.—Տուներու առողջապահութիւն մեծ բենամիներ.—Ցնցող կամ պառկած փոշիներ.—Աւրուն կամ ապեծանն փոշիներ.—Փոշիներ բառնալու երկու եղանակներ.—Մեխիկական ասել:

Ցան մը առողջապահութեան առաջին պայմանը մաքրութիւնն է. առանց անոր, տունը չուտով ապականութեան և համաճար կի կեղբոն մը կ'ըլլայ, եթէ նոյն իսկ չինող ճարտարապետը առողջապահական ամէն կատարելութեամբ կառուցած ըլլայ զայն: Իրաւամբ ըսուած է թէ՝ տան մը առողջութիւնը հաստատական է անոր մէջ ապառուած աւելներու թիւին:

Մաքրութիւն ըսելով կ'իմանանք նախ մաքուր բռնել, չաղտոտել, և երկրորդ անընդհատ բառնալ անհոգութեամբ կամ կեանքի պահանջումներուն բերումբ նստած եղած տեղերնուս վրայ դիպուած աւելորդ նիւթերը. մաքրութեան այս երկրորդ կերպը մաքրելն է, պարարուրիչ գարման մը առաջինին դէմ ի գործ դրուած պանցառութեանց. Մաքուր բռնել գիտնալը՝ կրթութեան գործն է, մաքրելը՝ կրթութեան և արուեստի գործն է. այս է յօդուածիս նիւթը. Անընդհատ բառնալ ւ և տունէն հեռացնելու է աւելորդ նիւթերը, որոնք կամ կարծը կ'ըլլան և կամ հեղուկ. հեղուկ աղտոտութիւններն ալ ձգենք հիմակուհիմա և կարծրերուն նայինք. կարծր նիւթերն են փոշիները, խառնարանի աւելածները, վառարաններու մոխիրները և զանազան մնացորդները. Այս նիւթերուն մէջէն ալ զմեզ զարգեցնողը փոշիները պիտի ըլլան բան մը պիտի ըսեմ ձեզի, բայց մի՛ վախնաք և սիրտերնիդ ամուր բռնեցէ՛ք. այս փոշիներուն մէջն է վտանգը. այս անիծեալ փոշիները ամէն օր մեր քիթէն չեն զատուիր և մեր հոգը կը փորեն. Ինչ՞ը չեն պարունակեր այս փոշիները. հանքային նիւթե՞ր մի կ'ուզէք, բուսական նիւթեր, հագուստի կապուտի փոքրատուքնե՞ր, թէ ոչ մարմնի թեփեր և ամէն տեսակ սերմեր. Ասոնց ամէնքն ալ, նուրբ փոշիի վերածուած, թեթեւուան կը ծածանին օդին մէջ և տեսանելի կ'ըլլան, մանաւանդ երբ նեղ ծակէ մը սենեակին մէջ արեւի ճառագայթ մը թափանցէ: Այս փոշիները երկուքի կը բաժնուին. փոքրերը և ծածանողները. քնացող փոշիները բնակարանի մը ցոյց տուած երեսներուն վրայ կամ ետիս կը պառկին և ալեծածան փոշիներուն պահեստի բանակը կը կազմեն: Ծածանող փոշիները ամէնէն վտանգաւորներն են. ասոնք են որ մեր քիթէն բերնէն արձակ հաստաձակ ներս կը մտնեն և տեսակ տեսակ հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կ'ըլլան Զգուշացէ՛ք ասոնցմէ, կատակ մի՛ ընէք ասոնց հետ, ուղղակի ձեռք ձգելու ալ մի՛ աշխատիք. արդէն յաճախ՝ ծփծփուն՝ իրենց օ. ձիլը գիւրաւ ձեռք չգիտի տան: Անմեղագակ միջոցի մը դիմեցէք թշնամին յաղթահարելու համար. քնացող փոշիին վրայ յարձակեցէք անվնաս եւ չանցէք կարելի եղածին չափ այդ պահեստի գունդը նուազեցնելու. ուր որ քնացող փոշին գիտէ, օգը ելած պիտի ըլլայ ծփացող փոշիէ և ընդհակառակը քնացող փոշիներ լաւ չաքրուած սենեակներու մէջ բնակողները. միշտ փոշիից օդի մէջ պիտի ապրին:

Մաքրելու առաջին կանոնը ուրեմն քնացող փոշին ձեռք ձգելն է. երկրորդ կանոնն է դայն անանկ հնարքներով ձեռք անցնել, որ չաղմնայ և մասամբ ծածանող փոշի չվերածուի. հոս է զարգեցութիւնը. Առողջապահական տեսակէտով երկու եղանակ կայ. չոր եղանակ և թաց եղանակ:

Չոր եղանակով մաքրութիւնը ի գործ կը դրուի ա՛ն ել, փետրաւել, խառնակ և լաթ պատցնելով կամ զարնելով փոշերը մակերեսներուն վրայ. այս եղանակը շատ անկատար կերպով կը մաքրէ փոշիները և վտառողջ է մանաւանդ գործադրող անձին համար: Թողունք որ այս եղանակով մաքրողը առողջապահական խնդիրներու ընտանեցած չըլլալով՝ պէտք եղած մեղմութեամբ և զգուշութիւններով չի գործեր. բայց արդէն ուշաքալ ալ սեղմութեամբ ալէ դարձեալ օդին մէջ փոշի մչրիկ մը պիտի հանէ. Հետեւապէս այս չոր եղանակով մաքրիչները վնասակար են և եթէ հարկ ըլլայ զանոնք գործածել, զգուշանալու է շատերուն ըրածին պէս դուռը և պատուհանները գոցած ալեղէնքամ մաքրելէ. ընդհակառակը, դուռները և պատուհանները լաւ մը բանալու է որպէս զի զօրաւոր օդ բանելով, մէկ կողմէն վեր բարձրացող մրրկածուի փոշիները դուրս քշուին:

Չոր եղանակով մաքրելու կերպ մը սակայն անհրաժեշտ է հանդերձները և ուրիշ լաթեղէն նիւթերը գործելու կամ խոզանակելու համար. այս եղանակը շատ կարեւորութիւն ունեցող խնդիր մըն է և հարկ է որ գործադրողները կարդ մը կանոններու հպատակին, եթէ չեն ուզեր իրենց առողջութիւնը վտանգի ենթարկել:

Կերպասէ իրեղէններու փոշին, քնացող փոշիներուն ամենամեծ մասերը կը կազմէ. Առողջաբան մը ասս կարգի փոշիներուն վրայ բժշկական կատարի մը մէջ կարեւոր ճառ մը խօսած է. կարելի բան չէ փոշիի վրայ խօսուած ճառ մը արդիական հոս փոխադրել, թէեւ ակնարկեալ փոշիները մասնաւոր և կեանքի հետ զարմ ունեցող տեսակէն ըլլան: Վախնալով որ մեր ընթերցողները ն. խընտրեն այդ փոշիները շնչել կամ կուլ տալ, քան թէ փոշիի վրայ ճառ լսել, պիտի ջանամ համառօտել այդ գիտունին ըսածները:

* * *

Զանազան կերպերով և պատճառներով փոշիները սրահներու օդին մէջ կը բարձրանան, կը ծածանին և վերջապէս կարասիներու, անկողիններու, պատերու և գետնին վրայ կ'իջնան կը մնան: Կերպասէ նիւթերը և մանաւանդ անկողնի բուրդէ ծածկոցները, սպունդի մը պէս այդ փոշիները կը ծծեն. կամաց մը ձեռքով զարկէք այդ ծածկոցներուն՝ մանաւանդ արեւի ճառագայթի մը ինկած տեղը և պիտի տեսնէք թէ՝ փոշիի մրրկ մը պիտի հանէք. Դժբաղդաբար անկողինները չեն միայն որ ամէն տեսակ ապականիչ սերմեր պարունակող փոշիներու դէպքեր կը դարձնեն: Ակնարկ մը ետեւեցէք տիմակուան սալօ ներուն. տարօրինակ մի՛ սում մը կայ սրահներուն մէջ դորգոբը, օ. ոցները և պատուհաններու դուռներուն վրայ ալ կրկնոց ու թաւ վարագոյրներ աւելցնելու. պատերը և ձաղուններն անգամ կերպասներով գոցուած են. կարելի՞ է մինթէ այդ բոբդեղէն և սպունգի պէս ծծող նիւթերուն մէջ հաւաքուած փոշիները մաքրելը Այդ սալօններուն ոչ փոքրիկ շարժում մը անտեսանելի փոշի կը յարուցանէ և ամէն վայրկեան ասոնց ծնունդ փոշիներ կը շնչենք ու կը կլլենք. Երբ այդ սրահները կը մերկացուին իրենց զարդերէն, ամէն տեղ մատերով փոշի նատած կը տեսնենք, դարձերու տակը, պատերուն վրայ, և այլն:

Պրուսիոնիքի, Պոսթոնի, Տանցիքի և Բէլճիայի վրճակագրական դիւանները սա զարմանալի իրողութիւնը կը հաստատեն թէ կապուտ հաղ, շառատնդ (Խշուշ) և կեղծամաշկ (քոշ պոշան) սովորական են հարուստ դասակարգերուն մէջ, որոնց առողջապահիկ պայմանները գէթ առերեւոյթի կերպով անթերի կ'երեւին. այդ հիանդութեանց յաճախութեան պատճառները վերոյիշեալ սարքներուն վատառողջ հանդամանքներուն մէջ փնտռելու է:

Միեւնոյն վատառողջ հանգամանքներուն վերագրել կարելի չէ՞ միթէ բրուս ետեւ պատաչած թոքախտի վարակումները հարուստ ընտանիքներու մէջ, որոնք իրենց տնուագոյ, ըղբաղումներով, իրենց սովորական առողջութեամբ զերծ պէտք էին ըլլալ այդ չքաւորութեան տիւանդութենէն. ժամանակ է, կ'ըսէ ճառախօսը, հարուստ դասակարգերուն մասնաւիշ ը նելու այն վտանգը՝ որուն ենթակայ կ'ըլլան, թէ իրենք և թէ իրենց զաւակները, այդ անմար պերճութեամբ:

* * *

Եթէ այս ճառախօսը մեր հին օրէնքի տուները և անոնց մաքրութիւնը տեսնէր, առողջապահութեան մէկ մէկ մրցանակ պիտի բաժնէր տանտիկիններուն. Մերկ և կրաձեւ պատեր, թաց եղանակով սքանչելապէս մաքրուած գետիններ, քանի մը փոխարէն ամոռ, բարակ և ձլուսի պէս ճերմակ ծածկոցով գոցուած բազմոց մը, սպիտակ և նոր վարագոյրներ, իսկ փոշի՞ բնաւ ամենեւին: Միթէ այսօրուան առողջապահութեան խաչը այս չէ՞, մանաւանդ հիւանդանոցներու մէջ և գիշ տարբերութիւններով:

Հապա եթէ այդ ճառախօսը տունը թաց եղանակով մաքրուած ժամանակ վրայ հասնէր և մէկ ոտքով տիկիները և օրիորդները գործի վրայ տեսնէր, որչա՜փ մեծ պիտի ըլլար իր զարմանքը: Ուրեմն այս տիկինները անգիտակցաբար և ասկէց չա՛տ տարիներ ալ առաջ Ֆենայրի ջրաբուժական մերոտին կը հետեւին եղեր, պիտի ըսէ. մեկնում մը որ վերջին տարիներու մէջ մեծ ազդակ հանեց և որուն գրքաւոր հրահանգներուն համեմատ, բազմաթիւ անձեր և մանաւանդ աղուատասիմ դասակարգեր պերճաշուք կիներ և փափկասուն օրիորդներ պաղ ջուրերու հետ խաղալու և մանաւանդ բոպիկ ոտքերով ցօղաթաւալ մարդագետիններուն վրայ նագելաճեմ ընելու սկսած են...:

Հանդերձեղէն և ուրիշ առարկաներ ծծելու և խոզանակելու գործողութիւնը երբեք դոց տեղի մէջ կատարուելու չէ, հապա բակի մը կամ աւելի լաւը բաց օդի մէջ պէտք է ընել. հովուտ տեղ մը ընտրելու է եւ խոզանակող կամ՝ ծեծող անձը, փոշիներուն՝ հոգէն դուրս եկած կողմը կենալու չէ:

Մեքենական ծեծող գործիքներ հնարուած են փոշիները օդին մէջ չի տարածելով և գործաւորներուն շնչել չի տալով ժողովելու և վառելու համար: Ուղղակիւն արկղ մը ե՛ւ որ բռնուելու համար կոմ մը ունի եւ անուակներու վրայ կը կենայ. մէջը գլանաձեւ խոզանակ մը կայ որուն առանցքը՝ անուակներուն շարժումէն կը թաւալի, աւելին առաջ քշուած

նութեան շուրջը դառնալ կ'ուզեմ հիմա ու երեւան հանել խոշոր պակաս մը՝ զոր լեցնելու փոյթ չենք տարած երբեք։

* * *

Մեր գրական արտադրութիւններու ամենակարեւոր մասը լրագրութեան մէջ թաղուած է միշտ և անխուսափելի մոռացում մը դատած հոն։ Սակն մարդ, մանաւանդ անոնք որ ետքը կու գան, չպիտի կրնային լրագրական հաւաքածոյի մը տակը ըլլալ և բնականաբար անտեղեակ պիտի մնային իրենցմէ առջի և կամ ժամանակակից գրական շարժումին։ Լրագրական հրատարակութիւններէ դուրս, հարցնելու տեղն է թէ ո՞րչափ գիրք ունինք՝ որոնք գրական տեսակէտով կարենան օգտակար ըլլալ տիրուղներու։ Հապա քանի մը գրական կարեւոր արտադրութիւններ կրնանք յիշել և անոնց ալ գրեթէ ամէնքը սպառած են։ Այս պատմառաւ, ընդհանուրին մէջէն տարբերուած մեծ անունները, ամէն տեսն կուռքեր եղած են մեզի համար. անոնց վրայ տարտամ արձագանգներ եկած հասած են մեզի և մենք ալ, մեր կարգին սիրած, ու գովաբանք զանոնք, առանց մեր բրաօխ գրտակցութիւնը ունենալու. որովհետև գիրք մը, նոյն իսկ տետրակ մը չի կայ շատ առաջ, որ զանոնք յիշեցնէ։ Մինակ հիներուն վրայ խօսած ըլլալու համար, Զօրայեանի, Մրաքեանի, Օտեանի, Ռուսինեանի, Սվաճեանի և դեռ այնչափ ուրիշներու անուններու մէջտ յարգանքով կը յիշատակենք. բայց եթէ մէկը ելնէ հարցընէ թէ ինչո՞ւ կ'ընենք այդ բանը, ապահովաբար շատ դժուարութիւն պիտի քաշենք պատասխան մը գտնելու համար։

* * *

Երբ գիրքը՝ որ առանձնդրն է՝ պակի այսպէս, ինչ կ'ըլլայ նոր գրողը. եթէ գիտէ օտար լեզու մը՝ անպատճառ այդ լեզուին գրականութեան կը հետեւի, և, առանց ինք իր հետեւողութեան մէջ օգտակարին հետաստելու կարողութիւնը ունենալու՝ տարբեր ձեւերով, բայց միեւնոյն ոգիին ազդեցութեան տակ՝ կ'ընդօրինակէ պարզապէս։ Իսկ ան որ օտար լեզու մը չի գիտեր, կամ ինքնաիրաւ, սիրուն գրող մը կ'ըլլայ՝ գինքը շրջապատող բնութենէն, և իրեն յատուկ ընկերութենէն պէտք եղածը քաղելով՝ — իւչ որ շատ քիչ կը պատահի,— և կամ բոլորովին յատի գրող մը։

Գրական այս անկարգարան վիճակը դարմանելու համար միջոցներ չեն պակսիր։ Մեր մէջ ունինք կարող հրատարակիչներ, որոնք մեռեալ գրքերու տուած, ռուսահայոց պէս կրնան հրատարակչական Ընկերութիւնս մը կազմել և տիս ու ժամանակակից հայ գրողներուն գործերը հրատարակելով, —որոնց մէջ շատ ալ ատիպներ կան դեռ, —նպաստել մեր գրականութեան զարգացումին։ Բիչ մը զոյղութիւն ընելով, և ան ալ ժամանակաւոր, կրնան այս գործը գլուխ հանել և դասագիրքերու յաւիտեանական յարդումը պիտակել։ Հաւատիս գ, ականութեան մը խատուիկ ծաղիկներով։ Միւս կողմէ, մեր լրագրապետներն ալ կրնան այս գործին նպաստել, եթէ իրենց թերթին մէջ տպուած կարեւոր նիւթերը, ամիսի կամ մասնակի հատորներով ատեն ատեն հրատարակեն։ Ասով նիւթական օգուտ մըն ալ կրնան մեր գրողներուն որոց մեծագոյն մասը պիտի օգտուի ատչ եւ տեսակ մը քաջալերութիւն գտնելով, ա՛լ աւելի փափաքով պիտի աշխատի։ Եւրոպական գրեթէ բոլոր թերթերու ու հանդէսները կ'ընեն այս բանը և ռուսահայերն ալ ետ չեն մնացած անոնցմէ. ուրեմն մ'ունք խոչ չընենք։

Բայց, առարկուներ պիտի ըլլան թէ մեր հասարակութիւնը վաղուան չէ գիրք մը գնելով հոգնական ու հրատարակիչը քաջալերելու։ Կարծենք թէ սխալ դատողութիւն է։ Ամբ դիտակաւոր 4-5 ազնիւ անձերէ մը և կամ աւելի ան, պրնայ միշտ բաւական թուով գնող գտնել մեր մէջ և շահ մը ալ ձգել հեղինակին։ Իրաւ է որ ասոր հակառակ փորձերը շատ տեսած ենք մինչև հիմա, բայց ինչպէ՞ս հասարակութիւնը չմերժի, երբ 60 սանթիմոյոց գրքի մը թարգմանութեան կ'ելլեն 20 դրուշի գին մը կը դնեն։ Պէտք է միշտ դէ-բամաղչէ ելլալ գիրքը և մանաւանդ, ժողովրդէն ալ հոգնիլ. ան տանն միայն այս ձեռնակը յաջողութիւն կը դանէ և մեր հասարակութիւնն ալ կը սկսի քիչ մը գրական ճաշակ ունենալ։ Անոնք որ այս գործը գլուխ պիտի հանեն, ապահովաբար ամէնէն գրական օգուտը ըրած պիտի ըլլան որչափ հայ հասարակութեան, այնչափ ա՛լ հայ գրականութեան։

* * *

ԲԱՂԱԲԱՆՔ

ԻՏԱԼԻՈՅ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ ՈՒՄՊԷՐԹՈ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀԱՄԸ

Կապիտոլիոնի մէջ թաղուածը գահին վրայ նստելէ և Մերակայտին, Խորհրդարանին և Հռոմի քաղաքապետութեան ուղերձները լսելէ վերջ, խօսք առաւ, և ըսաւ.

«Հոգիս կը ցնծայ երբ կը յիշեմ մեր նուիրական օրէնսդրութեանց ծագումը։ Ինծի և իմ նախորդներուս համար՝ վերածնեալ Իտալիոյ հաւատքը մեզ Հռոմ առաջնորդեց։ Ցանուն այս հաւատքին՝ որ մեզ պիտի տանի բարձրագոյն ճակատագիրներու, կ'ողջունեմ՝ ան վեհոգի մարդիկը որ իրենց կեանքը նուիրեցին հայրենիքին ծառայութեան։

«Ուղեցի ձեզ Կապիտոլիոնի մէջ դուսարել, ուրկէց զմայլելի կ'երեւին յաւիտենական քաղաքին միջատաշէ տեսարանները, գործ երկու բաղաքակրթութեանց՝ որ բովանդակ աշխարհի մէջ լոյս տարածեցին։ Մարդիանքներս կը բարձրանան Աստուծոյ որ Իտալիոյ միութիւնը կամեցաւ, որպէս զի մեր հայրենիքը մեծնայ և ծաղկի։

«Վաղեմի մեծութեան վեհաշուք մնացորդներուն մէջտեղ՝ նոր մեծութիւնը եղծուած չերեւիր մեզի։ Վաղեմի մեծութիւնը՝ ժամանակին ոգիին համ մատ՝ ուրեգրական եղաւ։ Նորը ազդային է։ Առաջինը հռոմէական Իտալիա մը եղաւ, և վերջինը իտալական Հռոմ մը։

«Առաջինը բռնութեան արդիւնքը եղաւ. երկրորդը իրաւունքի արտայայտութիւնը, և ամէն իրաւունքի պէս իտալական Հռոմն ալ տերաբարելի է։

«Այս վեմ յիշատակները տլապետութեան և նուաճման գագաթը չեն տար մեզի, պասն զի արդի իրաւունքը նշանակած է իր սահմանները։

«Այս նուիրական սկզբունքին ներքեւ՝ ուեցան մեր քայլերը դէպ ի քաղաքս վերածնութիւն։

«Մեր վերածնութիւնը աւարտելու համար, պարտաւոր ենք ձգտիլ երկու ամենարարձր նպատակներու, կեանքի գործունէութիւնը և մարդի գաստարարաղութիւնը թո՛ղ իմ ժողովուրդս իր յարատեւ գործը ուղղի դէպ ի այդ աբաստրիշները աչէ յաւաղմութեան։ Թո՛ղ զատաղ ըլլայ իմ վրայ և իր երանգութիւնը լրագասցնելու համար ունեցած ազատութիւնս վրայ։ Թո՛ղ հաւաք ունենայ իր մասաղաշ ուժերուն, իր կորովի քաջութեան վրայ։

«Իմ՝ ազգային սիրտս կը թռչի սա՝ սաղմա՝ քը՝ թէ ըստպես որ մեր քաղաքացի-սրուս բոլոր դասերը ձուլուցան լրապատ դարդ-ի՝ բերս ոչ, այնպէս ալ այսօր բալերս մէջ դասերուն օրենս ի՝ լրատ ի՝ բատ ի՝ բատ։

«Իտալ-ա դարձելքիս ատենն ազատով պատուերը պէտ ըլլայ՝ թո՛ զ ցոլան աքաղաղին ուրբերը ժողովրդեան վրայ։ Ամէն ոք՝ որ ազատ ըլլալու համար՝ գաղափարներու և զգացումներու դասաձայնութեան վրայ հիմնուած, դժբաղդութիւնելով և զրաքներով «ՀԷԳԵՈՒԱԾ»։»

ԱՆՆ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ.— Ուրբաթ գիշեր շատ յուզեալ նիստ մը ունեցաւ Անգլիոյ խորհրդարանը։ Ազատականներուն պետը Սէր Ուիլեամ Հարքորթ շատ ծանր ամբաստութիւններ բրաւ կառավարութեան և մանաւանդ պատերազմի գործոց խորհրդական Գ. Բէրէսֆորդի, որ ի դիմաց կառավարութեան բացատրութիւններ կուտար Գ. Գ. Սթիվենսընի, ճն Պրայսի, Ըէյսի հարցապնդումներուն։ Նոր վերջինիս երեսփոխանները յուսակտրութեան և յարակից գործունէութեանց, Կրեսէր Նէ, կայ վիճակին եւ ասոր սպասող կազմակերպութեան մասին պատասխաններ պահանջեցին կառավարութենէն։ Գ. Բէրէսֆորդ սա՝ միտքով պատասխանց. «Եթէ տեսած բացատրութեանցս մէջ թերութիւն գտնէք, կը յուսամ որ պիտի յիշէք թէ մրուանոյն ատեն գործարան է... այդ գործարանի հարցումները միտք պահել և անոնց բրաքանչի բրն պատասխան դանել մի առ մի։ Արտաքին գործոց ներկայացուցիչը (ինք Գ. Բէրէսֆորդն) պաշտօնական համայնագիտակ բառարան մը չէ, որ պարտաւ ըլլայ պատասխաններ թափելու թղթասերեան պէս (Թէ-ֆոպ)։ Ցանական վերատեսութիւնը կարդուածին չափ դիւրին բան չէր. վերջինի նկատումներ կային անոր մէջ, նախ պէտք էր մտածել մեր երկրին ժողովրդին վրայ, տուրք տուողը ան է, և մենք չենք կրնար բան մը ուրչել՝ առանց նախապէս անոր շահերը մտածելու։ Գալով Մակեդոնիոյ կարծեցեալ դէպքերուն, թերբ կառավարութիւնը իրաւունք ունէր հաւատալու թէ այդ դատարան քանի մը մասերուն մէջ զէնքեր պահուած էին Պուլկարներուն կողմէ։ Անգլիական կառավարութեան կողմէ քիչ մը յանձնաժողովին ընկերացաւ Գ. Էլիոթ։ Մեր ընդդիմադիրներէն մին մէջ բերաւ թէ Գ. Էլիոթ իրաւունք ունէր յանձնաժողովին քննութեանց խառնուելու, և առանձին քննելու վկաները։ Եթէ մեր երկրին մէջ այդ տեսակ պարագայ մը պատահէր, եթէ մեր կառավարութիւնը գիտեր թէ Սկոպիոյ կամ Իլանտիոյ մէջ զէնքեր պահուած են, դեր օրինակ, և թէ հարցաքննութեան պահուն վկաներն ալ չարաչարուած են, և եթէ Լոնտոնէն քննիչ յանձնաժողով մը դրկուէր, Լոնտոն լրտեսող օտար դեսպանատան մը տասնեակ կամ երկրորդ թարգմանը իրաւունք ունի՞ էր այդ յանձնաժողովին քննութեանց խառնուելու կամ վկաները առանձին քննելու։ Բարդովին անտեղի պիտի ըլլար այդ գործունութիւնը (նախաբարական կառավարութիւնը կը ծանօթարէ)։

Գալով Կրետէի, մեր ընդդիմախօսները ըսին որ քանի մը քաղաքներու շրջականները յարձակումներ եղած են, և սխալ՝ մանը այդ յարձակումները Մահմէտականներուն վերագրուեցան։ Ուրիշ թէ քրիստոնեայ ազատամարտները չատ անմեղ ըլլալ։ Բայց այդ անարկուած զէնքերը միայն Քանտիայի շրջակաները պատահած են։ Մեր հիւպատոսը Սէր Պիկոթթի, վերջերս գրեց թէ Կրետացիները ամէն բան կը շահանգնին, և անգամ մը պատահած զէնքը նոր եղանի պէս կը դրկեն ամէն տարի։ Նաւային ոստ մը բաած է թէ քաղաքներուն մէջ բարեկարգութիւնը պահպանուած է, և թէև գողութիւններ կը պատահին, բայց աւարաւութեան, մարդասպանութեան մասին քանի մը օրինակներու պատմածները իսկոյն չարագանցութիւններ են։ Երկրին ներսերը քրիստոնեայ ազատամարտներն են որ Մահմէտականներուն ինչքերը յափշտակելով հանգիստ կ'ապրին։ Սէր Ուիլեամ Հարքորթի ծանրացաւ սա՝ էնտին վրայ թէ Պ. Բէրզէն ընաւ զոհացուցիչ պատասխան մը չտուաւ իրեն եղած հարցումներուն։ Ոտքի ելաւ Պ. Պալֆուր որ ծափահարեցաւ նախարարական կուսակցութեան կողմէ։ «Ընդդիմադիր կուսակցութեան կողմէ չափաւոր լեզուով առաջարկած հարցումներուն, ըսաւ, Պ. Բէրզէն պատասխանեց յատուկորէն, չափաւորութեամբ, անկասկած ակութեամբ (ծափահարութիւններ) և առանց ամենաթեթեւ կիրքի։ Սէր Հարքորդ միշտ կը փափաքի Եւրոպական Ներդաշնակութեան վրայ խօսիլ (ծիծաղներ) և անոր անանկութիւնը յայտարարաւ։ Այդ Ներդաշնակութիւնը կը պահպանէ, ոչ ոք չատ բաներուն իրենք ազատականները պատասխանատու են։ Սէր Հարքորթ ամէն ժամանակ կը զայրանայ հոս Եւրոպական Ներդաշնակութեան վրայ, որպէս թէ այդ մասին իրմէ աւելի ատաստան քուէ մը կը պահանջէ մեր կառավարութիւնը։ Կը փափաքի կտրել այդ ներդաշնակութիւնը (ծիծաղներ)։ Սէր Հարքորթի ընդմիջեց Պալֆուրի խօսքը ըսելով.—«ոչ, այլ անոր աւդամներն ի մէկը։ Պ. Պալֆուր չարտնակեց դեռագնտի զայրանալով Սէր Հարքորթի դէմ։

Հոս մասն բրիտանական կառավարութեան ընթացքը քննեցք։ Պալմարակիլէ թէ ոչ։ Սէր Հարքորթի չի հաւարձակիր այս մասին բան մը ըսել (ծիծաղներ)։ Կը խոստովանը որ ինչ որ պէտք էր ընել, ընրնք դիւանագիտորէն։ Կը փափաքի՞ որ ատկէց դուրս ելնենք։ Մնդ ի՛ իր քաղաքականութիւնը։

Թո՛ղ չի գայ այս խորհրդարանին մէջ ամէն ատեն այդ տեսակ աշխոյ բաներ բարձրանալ (ոտ-ծիտ ծիծաղաղուրդներ), Կ'ուզէր որ Եւրոպական սերդաշնակութեանց դէպ ի ելնենք։ Շատ պարզ բան մըն էր այդ։ Ա՛ղ որ կարծէ թէ մեր քաղաքը Կրետէի համար ազնկ կ'ըլլար, կացութեան վրայ իր ամբողջ տգիտութիւնը ցոյց կուտայ։ Սինչեւ որ դուք, Սէր Հարքորթի, ազամաբանական դեռաւութեան մը չյանգնցնէք ձեր կնս մը խոստովանած սկզբունքը, հոս մի՛ դաք և ժամանակ մի՛ կրնէք փոած և հինցած գրոյցներ, որոնք յարաբերութիւն չունին ներկայ պարագաներուն դարձին հետ (ծիծաղներ։)

ՌՈՒՍԻՍ.—Սուրբվիճի կոմս՝ բարձրվին ապաքնած ըլլալով արտաքին գործոց ուղղութիւնը ձեռք առաւ։

—Անցեալները Սենատորի մէջ կազմուած և ծեծուած էր անգլիական հիւպատոսը, ինչպէս որ գրնցինք։ Երեք հոգի ձերբակալ եւած են ռուսական իշխանութեանց կողմէ։

ՄԵՍՆԻՍ.—Պ. Սակաթմ՝ պատասխանելով քանի մը օրագրողներու հարցմանց, յայտարարեց թէ իր տեսնին մտերը իտալիոյն մը ձերբակալութիւնը կարեւոր բան մը չէ, վասն զի ապացուցած է որ այդ անհատը իր մասնական կարողութեանց տէր չէ։

Իտալիոյն Նախագահ Լորօ կը կոչուի։ Իր եղբայրը Մասարիտ մէջ ոստան մը կը բանեցնէ։ Լորօ իր իսնդրութեան նշանը տուած էր, քանի մը անգամ խնդրելով իտալական հիւպատոսն որ 30,000 մարդոց բանակի մը հրամանատարութիւնը իրեն յանձնուի։ Լորօ յիմարանց դերուեցաւ։

ՇԱՐԺՈՒԻՄՆԵՐ ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ — Շանթայ հրատարակուող անգլիական թերթ մը հետեւեալ լուրը կուտայ. «Լինկ-Գիանկի (Նանքին), Հու-Բուանկի և Լինկ-Հոյի փոխարքաները դաշինք մը կնքած են, որուն համեմատ Եանկ-Զէ-Բուանկի բոլոր հողերը և յարակից երկիրները իրենք պիտի կառավարեն առանց կարեւորութիւն տալու Բուանկ-Սու կայսեր հրամաններուն։ Այս եռապետութիւնը որոշած է թէյ շալ Բէյքինի կառավարութեան որ խառնուի տեղական գործերուն, և արեւմտեան ու եկեղեցական գաւառներուն կառավարութեան։

—Տէյլի Մէյլ Թիլն-Զէն հեռագիր մը կ'ընդունի որ ստուգութեան կարօտ կ'ներեւի, այս իմաստով «Հ»-բանի կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղեց Ռուսիոյ արտաքին գործոց Նախարարին, անմիջական և բացարձակ յայտարարութիւն մը խնդրելով Բորիս Արթուրի գրաւման խնդրին վրայ։»

—Բուանկ-Սու կայսեր հրովարտակը վաւերացուց 400 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւնը, որ կնքուեցաւ Հոնք-Բանկ-Շանկայ և գերմանա-ասիական դրամատուներուն հետ։

ՍՈՒԱՆ.—Անգլիական երեք վաշտեր Ամպարա հասնելով, զանազան կեդրոններ տեղաւորուեցան սպայակոյտին կողմէ։ Այս կերպով Բիշրնար ապարանքի տրամադրութեան տակ 14,000 զինուոր կ'ունենայ։ Կը հերքուի թէ Տէրվիշները, որոնց գլխաւոր ուժերը հաստատուած են Շէնտիի մէջ Նեղոսի վրայ, դէպի հիսուս շարժում մը ըրած ըլլան։ Կենդանարուի թէ անոնք իրենց արդի դիրքը չպիտի խախտեն գետին յորդելէն առաջ, այսինքն մինչեւ առաջիկայ յունիս կամ յուլիս։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ.—Մինչեւ հիմա ազգաժողովը երկրագործական նախարարութեան կազմութեան մը առաջարկը մերժած էր, բայց հիմա այդ ճիւղին օգտակարութիւնը հակնալով կը խորհի այդ միաբանութիւնը հաստատելու համար։

Թրանսվալ վերջապէս որոշած է Եւրոպայի մէջ կանոնաւոր ներկայացուցիչներ ունենալ. այս որոշումը բնականաբար վարկի մը կը կարօտի, որ 75,000 ազ. ոսկի կը բարձրանայ։ Այս վարկին վրայ միհիարանութեան միջոցին, Թրանսվալի Եւրոպեան Նախարդ ներկայացուցիչ Տր. Լէյսոս ըսաւ որ կարեւոր է մեզի համար դիւանագիտական լաւ հաղորդակցութիւններ ունենալ Եւրոպայի մէջ, և թէ խնդրուած վարկին քուէարկումը ապացոյցը պիտի ըլլայ Թրանսվալի անկախութեան որ ոչ է զերիշխանութիւն չի ճանչնար։

Պ. Զէմպրէյնի յայտարարութեանց Թրանսվալեան թերթ մը կը պատասխանէ թէ «Պոյերները իրենք ալ պատրաստուած են իրենց ազգային իրաւունքներուն համար կռուելի՝ որոնց գլխաւորն է իրենց անկախութեան սկզբունքը։ Թրանսվալի կառավարութիւնը առաջարկած էր դերիշխանութեան խնդրին որոշումը յանձնել իրաւարար յանձնաժողովի մը։ Այս առաջարկութիւնը ինքնին մերժած ըլլալով, Հարաւ-ափրիկեան ճերմակ և բնիկ ժողովրդոց միջեւ պատերազմ մը սկսելու պատասխանատուութիւնը պիտի ծանրանայ թագուհիին կառավարութեան վրայ։

ՍՈՍԿԱՅԻ ԼՈՒՐ ՄԸ ԲՈՆԿՈՅԻՆ.—Պորտսմիւթի մը Պ. Ժիլաս Նէօհասուս մեռաւ Լոնտոնի մէջ 23 տարեկան։ Պ. Նէօհասուս 1897 սեպտ. 6 ին ճամբայ ելած էր վերին Բենկո երթալու համար պեղիքեան անանուն ընկերութեան մը հաշուին։ Ցունվար ամսուն իր ծնողքին գրած նամակին մէջ կ'իմացնէր թէ Պանկոյի գործարանը, ուր ինք գործաւոր մըն էր, վաղչական խորհրդին հրամանով Լոնտոնէն փոխադրուած էր, ուր կրնան աւելի առողջաւոր էր։ Այս վերջին քաղաքին մէջ է որ մեռած է Պ. Նէօհասուս։ Հանգուցեալին ընտանիքին ուղղուած հեռագիրը մահուան պատճառը չի յիշատակեր, բայց ուրիշ հեռագիր մը կը գտնուի, թէ բերկնոյը մոլորած ու գերեր ես երկրատարդ աշխատաւորը։

Այդ ընկերութեան բարքերը ուսումնասիրող երկրամասնորդները կը պատմեն թէ առանց մարդակեր են, բայց իրենց սովորութիւնը այն է որ իրենց գերեարն գերելը բնաւ չեն ուզեր։ Եւ իրաւունք Պ. Նէօհասուսի գլուխը բարբարոսն նեղած ու տարբերաղբուած վիճակի մէջ գտնուած է այն տեղը, ուր պարզուած էր մարդակերութեան այդ սարսափելի տեսարանը։

ՆԻԿԷՐ ԽՆԴԻՐԸ, ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Պէրլայի և Ռայի միջադէպերուն առթիւ փետր. 19 ին Անգլիոյ գաղթական պաշտօնատունը եկած հեռագիրները ժամանակին կարգացուցան խորհրդարանին առջեւ, և երբ Ֆրանսական կառավարութենէն բացատրութիւն պահանջուեցաւ այդ կողմերուն Ֆրանսական գրաւման վերաբերեալ, Պ. Հանոթօ բացարձակապէս հերքեց այդ տեսակ զրոյցներուն։ Բայց կ'երեւի թէ գրաւումը եղած ընացած է, եթէ ոչ ինչ հաւատալ Պ. Զէմբրլէյնի, որ անցեալ ուրբաթ օր պատասխանելով ազատական երեսփոխան Պ. Ճոն Լամպէրի սա՝ հարցման, թէ այդ գրաւումները ճի՞դ են, բաւ. «Այո, ճիդ ու ճիդ»։ Պ. Զէմբրլէյն՝ Սիկերա-Լէոնէի սահմանագիծին վրայ Ֆրանսական իշխանութեանց գրած մեղադրանքն հարցապնդման պատասխանելով ըսաւ. 1895ի անկիս-ֆրանսական կարգադրութեան համեմատ երկու կառավարութիւնները իրաւունք ունին ցամաքի ճամբով եկող ապրանքներէն 7% տուրք մը առնել։ Այս միտքն Ֆրանսա աւելի բան մը ըրած չէ։ Մենք տնիրաւութեան մը լուրը առած չենք Սիկրա-Լէոնի կառավարչէն։

— Անգլիական Կիպրոսնոյ հիւպատոս, անբաւ Պ. Զէմբրլէյնէն թելադրուած-ափրիկեան արշաւախումբի մը գլուխը անձնեալով Սեւ Ցամաքին պիտի ընէ Բարթաուէնէն մինչեւ Ազէքսանդրիա։ Այս արշաւախումբը կազմակերպուն է բրիտանական կառավարութեան աշխարհագրական ընկերութիւնը։ Իրեն հետ պիտի առնի ալիւմինիումի չինուած նաւեր, նաւակներ, որոնք կը քաշուին և դարձեալ կը շինուին, որոնց մէն մի մասը 120 անգլիական լիպրա կը կշռէ։ Մարդկիներէն մին քառասուն տարի երկրագործութիւն ունի և երկու մանչայ պիտի ունենայ, այնպէս որ ի հարկին կարելի է մէկ մակոյկը երկու ք ալ։ Իւրաքանչիւրը քսան տարի երկրագործութեամբ։ Այս կերպով արշաւախումբը պիտի կենայ սրտի՞ քի բաժնուելու, եթէ հարկ տեսնէ։ Երկրագործները զինուած են Մաւզերեան հրացաններով և իրենց հետ կը տանին 5000 փամփուշտ։

Արշաւախումբը պիտի խոտրի իր բնական ճամբէն Բենկոյի ակերը գտնելու համար, և վերջը պիտի հասնի Ուգանտա, հաւանականաբար 1899 Յունիս ամսուն։ Եթէ մինչև այն ատեն Տէրվիշներուն ուժը կործանի, ալիւմինիումէ նաւերը օրը 70 մղոն ճամբայ ընելով Գահիրէ պիտի հասնին։ Եթէ ընդհակառակը, Տէրվիշները իրենց ճամբան գոցեն, արշաւախումբը ետ պիտի դառնայ զէպի արեւմտեան Ափրիկէի եզերքը, Բենկոյի ճամբուն հետեւելով։

Կիպրոսնոյ հիւպատոսը կը կարծէ թէ Բարէն Գահիրէ իր արշաւանքը տասնըեսի ամիս պիտի տեւէ։

ՖՐԱՆՍԱ.— Պաշտօնական թերթը կը ծանուցանէ թէ 1898ին 7631 հոգի, 4873ը այր և 2758ը կին, ֆրանսական հպատակ եղած են ամէն պաշտօնական գործողութիւններու կատարուելէ վերջ։ Հպատակութիւն ընդունուած է նաև 5 հոգի, որոնք օտար երկիր ֆրանսական կառավարութեան կողմէ պաշտօն կը վարեն։ 7631 անձերէն դուրս ֆրանսական հպատակ ճանչցուած են նաև 7102 հոգի, որոնք տարաբին անշարժահաս են, և այս տարուան մէջոցին կրնան հրաժարիլ իրենց հպատակութենէն։ Այսպէս 14733 նոր ֆրանսացիներ ունեցանք, կիսակ պաշտօնականներէն։ Բայց նախորդ տարին բազդատմամբ այս թիւը քիչ է, և ալ աւելի քիչ՝ բազդատմամբ 1892 և 1895 տարիներուն։

Այս տարուան մէջ հպատակութիւնը ընդունողները հետեւեալ կարգով բաժնուած են. 366ը երեք տարի ֆրանսական բնակած են. 1933ը տասը տարի անընդհատ Ֆրանսայի գաղթականութիւններէն մէկուն մէջ բնակած են, 2ը հինգ տարի զինուորական ծառայութիւն ըրած են գաղթականութեանց մէջ, 71ը Ֆրանսայի օրէնքներու հետ կապուած են. 73ը իրենց ծնողներուն հետ հպատակութիւն խնդրած են. 2ը Ֆրանսայէն աքսորուած բոլշեւիկան ընտանիքներէն սերած են։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏԸ.— Ֆրանսուա Ֆոն Թուն ծնած է 1847ին։ Իր հայրը Ֆրէնտրիք Թուն Ֆրանքֆորտի խորհրդարանին մէջ Աւստրիոյ պատուիրակը եղած է։ 1877ին ձգեց զինուորական ասպարէզը և 1871ին աւստրիական մեծ կալուածատէրերէն երեսփոխան ընտրուեցաւ Վիէնայի խորհրդարանին, եւ 1888ին Բրակայի աւագագործոյին համար։ Այն միջոցին Պոհեմիոյ Աւագագործոյին մէջ ճառ մը արտասանեց՝ զոր կը վերջանար մաղթելով որ կայսեր ճակատը Ս. Վենսեսլասի թագով պսակուած տեսնէ։ Տարի մը ետքը Պոհեմիոյ կառավարիչ եղաւ և մնաց այդ պաշտօնին մէջ մինչև 1896, Աւագագործ վիս ա Բրակայի քաղաքապետութեան դեռ շատ մը կոնուներ մղեցէ վերջ։

Կ'ըսուի թէ իր նախարարութեան նշանակը պիտի ըլլայ Ֆրանսուա-Ժոզէֆ Կայսեր թագադրութիւնը պատրաստել Պուդեմոյ մէջ։ Պատ նոր կոմսիս անկումն է վոր կը դնէ շարուր Թուն կոմսին իշխանութեան գլուխ անցնելը։ Շատ կարող մարդ է։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌՆ.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը Սեւ Լեռան Նիքոլա իշխանին հաղորդեց Ռուսիոյ Սինոդին որոշումը, որուն համեմատ ապէց վերջը Սեւ Լեռան վարդապետանոցին ծարաքը Սինոդը պիտի հոգայ։

ՍԵՐԲԻԱ ԵՒ ՀԱՊԷՇԱՍՏԱՆ.— Հապշատանի կայսրութիւնը Եւրոպական Պետութեանց առջեւ իր վերհսկողական իրաւունքները հաստատած ըլլալով, Մենելիք մայրաքաղաքին Ատոթս-Ապապայի մէջ դիւանագիտական գործակալութիւն պիտի կարգուէ։ Ֆրանսայէ ներկայացուցիչն է Պ. Լեպատ։ Ռուսիոյ ներկայացուցիչը՝ Պ. Վլասոֆ, Իտալիոյ Զիքքոմբոլա դարիւրապետը։ Գալով Անգլիոյ, Կ'ըսէ թէ Թոն, Հապշատանի մեծ կարեւորութիւն մը չտալու համար Զէյլայի հիւպատոս Պ. Հարինկթընը՝ պարզ տեղակալ մը, այդ պաշտօնին կոչած է։

ՏԷՎԸՆՇԱՅԻՆ ԴԻՒՐԱՔ.—Մինչեւ որ Լոր Սալիսբրի առաջնայ, Նախարարական ժողովին պիտի նախագահէ Տէվընշայրի դուքսը, որուն համար կ'ըսուի նաև թէ ապատչին գործոց նախարար պիտի անուանուի, որչափ ատեն որ Սալիսբրի իր կնոջ հիւանդութեան պատճառաւ Մայ Բեսի մէջ։

Մ. ԵԱՀԱՆԳՆԵՐ ԵՒ ԲՈՒԹՊ.—Մաքզիմ Կոմէզ և Բարիզ Կարսիա ապատամբները Նիւ-Եորքի Բուլպայի ապատամբական ընկերութեան մէջոցաւ Վաշինկթընի զրկեցին իրենց զօրքերուն և պատերազմական ծրագրի տեղեկագիր մը, ի հարկին Մրացեալ Նահանգաց զգուշացնելու համար սպառնալիքներուն պատերազմի մը միջոցին։

Բուպայի ինքնուրոյն հրամանատար Պանքօ մարաքլատ յայտարարեց թէ ամերիկեան քաղաքացիները Հաւանայի մէջ բնակ ո և է փոտագի ենթարկուած չեն, և թէ Սպանացի Նահանգաց հետ յարաբերութիւնք բարեկամական են և գժտութեան մը տեղի չի կայ։

ՊԼՈՆՏՅՈՅԻ ԱՌԹԻՒ — Ոսկեհանքերուն գլուխ, ի վեր Բրնտոյք գայթակղութեան քար եղած է անգլիական Բանտայի և Մ. Նահանգաց միջեւ։ Երկու քան ալ կը պահանջեն Բրնտոյքը։ Բայց կ'ըսուի թէ անգլիական դրօշը տնկուած է Հուայի կիրճին գագաթին վրայ, թէեւ այդ գագաթը ամերիկեան սահմանագծէն տասնըվեց քիլոմեթր ներս է, ինչպէս ցոյց կուտայ Բանտայի և Ալասքայի սահմանը գծող ամերիկացի քարտէզներուն տեղեկագիրը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԶԻՆԱՍՏԱՆ — Շանթունկի մէջ երկրաշարժի մը չինելու համար Զինաստան հարկ եղած արտօնութիւնը տուաւ Գերմանիոյ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ.—Լոնտոնի մէջ ընկերվարականներուն նը. պատասուր միթինկներ տեղի կ'ունենան, նոյն իսկ նիւթական օգնութիւն խոստացուած է Գերմանիոյէն, Ֆրանսայէն, Զուիցերիայէն և Բուլանիայէն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ.— Արտաքին գործոց նախորդ խորհրդական և Քիլիվէնտ նախագահին ամուսնի Պ. Օլնի բանախօսութիւն մը ընելով Պոսթընի նը. շանախօսութիւն մը ընելով Պոսթընի Համալսարանին մէջ Լատագոփեց երկու մեծ անկախ-սաքսոն Պետութեանց միացումը յանուն իրենց շահերուն հաւասարութեան և յանուն մարդկութեան բարիքին։ Այս փոխարութեան պատճառը, որ կը տեսնուի նաև շատ մը ուրիշ ամերիկացի քաղաքագէտներուն վրայ, պէտք է վերագրել Զինաստանի համար Լոպա Սալզպերիի բռնած խաղաղասէր քաղաքականութեան, որ կատարեալս կը համաձայնէր ամերիկեան գաղափարներուն և շահերուն։ Թէև պէտք է նկատել նաև որ Սպանիոյ հետ պատերազմի մը միջոցին Անգլիոյ բարեկամութիւնը կրնայ թանկագին ըլլալ Ամերիկայի համար։ Ամերիկան և Լոնտոնեան թերթերը շատ կը զարմանան որ Մանրոյի վարդապետութեան այնքան կորովի չատագով մը, Պ. Օլնի, այդ տեսակ լեզու մը կը գործածէ Անգլիոյ մասին։ Ձիկոյ մամուլը կը մերժէ Պ. Օլնին այդ ծրագիրը, Թայմ (ամերիկան) կ'ընդունի զայն, բայց միայն առեւտրական տեսակէտով։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Բրայսթակին մէջ Վիլհելմը սրբան առաջարկեց Ընկել այն օրէնքը, որուն համեմատ Ալզաս-Լոռէնի նահանգապետին դիմումները սրբուած է կասկածելի անձերը վտարել, ընկերութիւնները լուծել և օրաթերթերը արգիլել։ Երկար տանջէ է վեր, ըսաւ Պ. Վիլհելմը, հանրային անդորրութիւնը բնաւ վտանգուած չէ Ալզաս-Լոռէնի մէջ։ Կառարկուի թէ այդ դիկտատորութիւնը հարկաւոր է՝ սահմանագիծին վրայ օտար տանգութիւնները արգիլելու համար. բայց Ներ-Թական միջոցները անկարող են բարոյական ազդեցութիւնները կասեցնելու։ Բասերինգ տարին ի վեր Ալզաս-Լոռէնի մէջ ոչ խռովութիւն կայ ոչ դատարութիւն։ Արդէն 70,000 մարդոց զօրանակ մը չի՞ բաներ երկրին հանդարտութիւնը ապահովելու համար։

—Բաբա գրահաւորը Թուրն պիտի զրկուի Նորոգուելու և մաքրուելու համար։ Բարիզի հելլէն դեսպանը հրամանատարութեամբ մանելի այս մասնաւոր բանակութեան մասին։ Ոգ. Գրահաւորը չինող նաւաստիներուն հետ։

—Հեռագրական և թղթատարական վարչութիւնը որոշեց ընդունիլ պիտիքիթի գործածութիւնը։ Հինգ հատ ապարատներ գերմանական գործարաններու։

—Կը հաւատուի թէ ոստիկանութիւնը որոշած է պատժել այն լրագրագիտները որ անարգական ամենաթեթև ակնարկութիւն մը կամ տարտղնապատ լուրեր կը հրատարակեն։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԶԷՐԼԻՆ, 8 Մարտ. — Տէօյչլանդ և կէֆիոն յաջաւորակները, Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխան հրամանատարութեամբ այսօր Հանկ Քոնկ հասան։

ԲՐՈՒԶ.— Մատրիտէն կը հեռագրեն թէ քաղաքին դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ համոզուած են թէ խաղաղութիւնը չպիտի վրդովի։ Սպանիոյ և Մ. Նահանգներու յարաբերութիւնները վաղ կեան մը իսկ չկրնացին իրենց ուզիղ կանգնմանը։

ՎԱՇԻՆԿՏԷՆ.— Խորհրդարանը միաձայնութեամբ ընդունեց 50 միլիոնի վարկ, գոր առաջարկած էր նախագահ Մաքգինլիի նախագահը, ազգային պաշտպանութեան գործերն համար։ Պ. Բանն յայտարարեց թէ առաջ բկուածը պատերազմական վարկ մը չէր, այլ խաղաղական միջոց մը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Հարց կայ թէ Մունսթէր կամը պիտի հրաժարի Բարիզի դեսպանութենէն և իրեն պիտի յաջողէ Ռաստալ Բէրլանը։ Հէրպէրտ ալ Պիսմարք Բէրլանը Բեղրսպուրգ պիտի երթայ կ'ըսուի։

ՄՈՍԿՈՎ.— Մ. Նահանգներու հառավարութիւնը որոշեց իր Բոստոնի Մոնկոլիէրէ յաջաւորակին տեղ պարզ ավազ մը ղրկել։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՎԻՆՆԷ, 9 Մարտ.— Աւստրիոյ նախարարապետ Թաֆի կոմսը յայտարարեց թէ նոր նախարարութիւնը հաստատպէս մտադրած է ներկայ սահմանադրութեամբ կառավարել երկիրը բայց եթէ դժուարութիւններ յառաջանան։ Նախարարական հրամանագիրներով կառավարել, սահմանադրութեան 14դ յօդուածին համաձայն։ Ի հարկին նախարարութիւնը նոր սահմանադրութեամբ մը պիտի կառավարէ։

—Գերման թերթերը համարձակորէն կը հակառակին նոր դահլիճին դէմ. կ'ըսեն թէ խառնակութիւնը պիտի չարունակուի Խորհրդարանին մէջ, որ ափ ափն որ լեզուներուն մասին տրուած հմտանքը մեծ է։

—Կ'ըսուի թէ Ռայխրարթը բացուելուն պէս ձախակողմի գերմանները Պուտէլի և Կաուշի նախարարութենից ազատանումը պիտի պահանջեն։

ՍՕՖԻԱ.— Պ. Սթոյլոֆ բացարձակապէս հերքել տուաւ սա լուրը թէ Պուլկարիա զինուորական պատրաստութիւն ներ կը տեսնէ։

ՊԵՐԼԻՆ — Բարիզի կերման դեսպանին հրաժարումը կը հերքուի։

ԼԻՎԻԲՈՒԼ. — «Մանչէսթըր Գուարդիէն» առնելով կը ծանուցնէ թէ անկիս ֆրանսական յանձնաժողովը արեւմտեան Ափրիկէի մասին բանակցութիւնները դադրեցուցած է անպայման ժամանակի մը համար։ Լիւկերը գնդապետ Մարտ Օրին Պէնէն պիտիքեան չոգենաւով Անվերսէն Լակոս մեկնեցաւ, քսան անգլիացի սպաներու հետ։ Հետզհետէ պատերազմական նիւթեր կը ղրկուին դէպ ի Ափրիկէ։

ԱԶԳԱՔԻՆ

ՀԻՍԱՆԴԱՆՈՑԻ ՕՏԻՆ ՀԱՄԱՐ

Մեր ազգային դիրքեան յարկը, որ հիմայ հապարի չափ ամէն կարգի խեղճեր կը պատսպարէ, նիւթական ծայրայեղ անձկութեան մէջ է։

Վարչական խառնակութիւնը իր ջանքերը չի խնայեր անոր բարգաւաճի պէտքերուն բաւելու համար։ բայց ազգին կ'ինայ իր տունը—ինչպէս իրաւամբ կը կոչենք այս հաստատութիւնը—պահպանել։

«Մասիս» որոշեց նախաձեռնութիւն մը առնել այս մասին Զատիկ տօնին առթիւ։ մարտ 29ին, Մեծապարզի կիրակի օրը պիտի հրատարակէ բացառիկ թիւ մը որուն հասոյթը ամբողջապէս Հիւանդանոցի պիտի յատկանայ։ «Մասիս»ին այս բացառիկ թիւը միայն գրական նիւթեր պիտի պարունակէ և «Մասիս»ի բոլոր աշխատակիցները պիտի երեւան հոն, իրենց նախասիրած այն գրական սեւերով, որոնց մէջ մեր ընթերցողներուն հանգիստութիւնը շահած են։

Դեղեցիկ թուղթի վրայ և մեծաթոյ տպագրութեամբ հրատարակուելիք այս թիւը թէ՛ իր նպատակովին թէ իր պարունակութեամբ ամէն հայու քով պէտք է գտնուի։

«Մասիս»ի այս թիւը պիտի ծախուի ձեռքէ հարիւր փարայի, տասը դրամի և քսան դրամի, ուղղին փոփոխին համեմատ։ Բոլոր թիւերը խնամակալութեան կենտրոնը պիտի կրեն։

Տասը և քսան դրամ տալ ընթերցողներուն անունները պիտի հրատարակենք։

«Մասիս»ի վարչութիւնը թուղթի, բուսի, տպագրութեան և խմբագրութեան ծախքերը կը նուիրէ և այս կերպով բոլոր հասոյթը՝ ոչ է նուազագոյն մը կրած՝ Հիւանդանոցի խնամակալութեան պիտի յանձնուի։

Ահաւասիկ զեղեցիկ առիթ մը Հիւանդանոցի մէջ պահպանուած տառապեալներուն օգնելու։ Պարտքի ու դատաստանի ամէն հայու կ'ինայ ցոյց տալ որ երբեմն թեան մէկ հատիկ յարկը քենադատելու, անոր մէջ պահուտիլն գտնելու մասին իրարմէ վար չենք մնար, զայն սիրելու, անոր օգնելու մէջ ալ միւսներուն նախաձեռնութիւնը ունենք։

Բոան և տասը դրուշ տալ փափաքող անձերը այսօրուընէ կրնան իրենց անունը և քանի թերթ ուզելը խնայնել մեզի։ Մեր գաւառացի եղբայրներէն անոնք ալ, որ կը փափաքին ստանալ այս բացառիկ թիւը, թող փութան անմիջապէս խնայնել մեզ իրենց կամքը։

Մրեանցն խնդիրքը կ'ուղղենք առհասարակ մեր արտասահմանի բոլոր աղդայիներուն։

Երեկ Սանասարեան վարժարանի խնամակալութիւնը եկաւ չկրցաւ դուռմարել անդամներուն մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ,

—Գաւառային Մրացեալ ազգասիկ վարժարանաց խնամակալութիւնը եկաւ ըլաւ երեկ Հարեքշաբթի ժամը 4ին, և զբաղեցաւ օրակարգի խնդիրներով։

—Կարսոյ և Զէյթունի Առաջնորդները, Տ. Զաւէն և Տ. Թորոս, երեկ ընդունուն Գալաթիոյ հեռագրատան, Դիր մը ուղղելով Պարիզարքային, գ'ըմայնեն թէ ինչ. օրէն ի վեր՝ զրենք տասնոյ յուսական շրջանաւը հոս կը պասի, փոստարկին սաստկութեան պատճառաւ չկրնալով առաջ երթալ։

—Մրինիսէ Փոստուար 14 թուականով կը գրեն մեր յարգոյն պաշտօնակից ձերիպէ Շարգիէրս։

Ս Հայրապետը երեկ (13 փետր.) մեկնեցաւ Բագուէն դէպի Գանձակ, ուր կը հասնի այսօր, և Բարեկենդանը կանցնէ այդտեղ և յետոյ կը մեկնի Էջմիածին։

Թիֆլիսի Հայոց Բարեգործական ընկերութեան խորհուրդը ստացեր է առաջիկայ ընդհանուր ժողովին ներկայացնել Թիֆլիսի մէջ Աշակերտական ապաստանարան հիմնելու ծրագիրը, ի հաշիւ հանգուցեալ Ե. Խուդաբեանի կտակած գումարին։

Մեզ կը հաղորդեն որ Բաքուայ քանի մը գաղթականներ, որոնք գիտեն ոստայնանկութիւն Թիֆլիսի մէջ տեսնելով կատարելագործուած գործիքներ, Ցօկոլովի արհեստանոցին մէջ, մտադիր են նոյն գործիքները մտցնել իրենց բնավայրերը։ Այս օրերս կիրիւնցի երկու արհեստաւոր կը վերադառնան իրենց գաւառները, միասին տանելով իրենց արհեստին վերաբերեալ գործիքները։

—Հնդէս Ամսօրեայի մէջ կը կարդանք. «Պ. Քոնիպիրը անդլիացի հայագէտը հրատարակած է Ցուցակ Տեառնէրբը «Ա-ԽԷՐԷՆ Ս ԱԿՍՕՍ-Ի» հայերէն հին թարգմանութեան մէկ մասը, անգլիերէն թարգմանութեամբ։ Բան Քոսիպերիի հայ թարգմանչին բնագիրը ասոր երեն է։

Անգելոս Պէֆանոս յոյն գիտնականը Սմիէնի մէջ հրատարակեր է։ Ս. Ե վհ. Ոսկերերանի յունարէն պատարագին վրայ տեղեկութիւններ, որոց մէջ նաեւ համեմատութեան կ'առնուի Հայոց պատարագը։

Բրոֆէսէօր Գլուժպալեր հրատարակեց Սիւնիսի մէջ ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը Բազրա անուն յոյն միանձնուհիին վրայ, որ Թ. դարուն մէջերը Կ. Պոլիս ծաղկեցաւ երբ բանաստեղծ։ Իր երգիծական գրուածներէ մէկն ալ Հայերուն դէմ ուղղած է։

Ա. Զ.

Զալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ խազինն Բերա, Դամիր խաթուն թաղ, Իշնավուլա փողոցը 75 կանգուն, թիւ 3, ինչպէս նաեւ 193 կանգուն, թիւ 26, տուները մահնիւ մնացած լինելուն ամուրդի դրուած է։ Գնել փափաղողք, թուականս մինչեւ մէկ ամիս, պէտք է ներկայանան յիշեալ եկեղեցւոյ խնամակալութեան։

16 Փետրվար 1898 (Կէս)

Դալաթիա 24 4—8

Ընտրեալ հատուածներ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Պետական խորհրդին երեսփոխան ճիւղին անդամ կարգուեցաւ Պուլկարիոյ Նախարդ գոմիսը Նիշդի պէյ։

Պայազիտի կառավարիչ և հրամանատար կարգուեցաւ 4դ զօրաբանակին կիսաբաժնի հրամանատարներէն Ալի Շէֆիգ բաշա։

Մալաթիոյ նահանգի դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ տուրիական Տիգալոսոյ նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Էնվէր պէյ, որուն յաջորդեց Հոգեւոր Հիւանդանոցի Խնամակալութեան պիտի յանձնուի։

Ահաւասիկ զեղեցիկ առիթ մը Հիւանդանոցի մէջ պահպանուած տառապեալներուն օգնելու։ Պարտքի ու դատաստանի ամէն հայու կ'ինայ ցոյց տալ որ երբեմն թեան մէկ հատիկ յարկը քենադատելու, անոր մէջ պահուտիլն գտնելու մասին իրարմէ վար չենք մնար, զայն սիրելու, անոր օգնելու մէջ ալ միւսներուն նախաձեռնութիւնը ունենք։

Բոան և տասը դրուշ տալ փափաքող անձերը այսօրուընէ կրնան իրենց անունը և քանի թերթ ուզելը խնայնել մեզի։ Մեր գաւառացի եղբայրներէն անոնք ալ, որ կը փափաքին ստանալ այս բացառիկ թիւը, թող փութան անմիջապէս խնայնել մեզ իրենց կամքը։

Մրեանցն խնդիրքը կ'ուղղենք առհասարակ մեր արտասահմանի բոլոր աղդայիներուն։

Երեկ Սանասարեան վարժարանի խնամակալութիւնը եկաւ չկրցաւ դուռմարել անդամներուն մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ,

—Գաւառային Մրացեալ ազգասիկ վարժարանաց խնամակալութիւնը եկաւ ըլաւ երեկ Հարեքշաբթի ժամը 4ին, և զբաղեցաւ օրակարգի խնդիրներով։

—Կարսոյ և Զէյթունի Առաջնորդները, Տ. Զաւէն և Տ. Թորոս, երեկ ընդունուն Գալաթիոյ հեռագրատան, Դիր մը ուղղելով Պարիզարքային, գ'ըմայնեն թէ ինչ. օրէն ի վեր՝ զրենք տասնոյ յուսական շրջանաւը հոս կը պասի, փոստարկին սաստկութեան պատճառաւ չկրնալով առաջ երթալ։

—Մրինիսէ Փոստուար 14 թուականով կը գրեն մեր յարգոյն պաշտօնակից ձերիպէ Շարգիէրս։

Ս Հայրապետը երեկ (13 փետր.) մեկնեցաւ Բագուէն դէպի Գանձակ, ուր կը հասնի այսօր, և Բարեկենդանը կանցնէ այդտեղ և յետոյ կը մեկնի Էջմիածին։

Թիֆլիսի Հայոց Բարեգործական ընկերութեան խորհուրդը ստացեր է առաջիկայ ընդհանուր ժողովին ներկայացնել Թիֆլիսի մէջ Աշակերտական ապաստանարան հիմնելու ծրագիրը, ի հաշիւ հանգուցեալ Ե. Խուդաբեանի կտակած գումարին։

Մեզ կը հաղորդեն որ Բաքուայ քանի մը գաղթականներ, որոնք գիտեն ոստայնանկութիւն Թիֆլիսի մէջ տեսնելով կատարելագործուած գործիքներ, Ցօկոլովի արհեստանոցին մէջ, մտադիր են նոյն գործիքները մտցնել իրենց բնավայրերը։ Այս օրերս կիրիւնցի երկու արհեստաւոր կը վերադառնան իրենց գաւառները, միասին տանելով իրենց արհեստին վերաբերեալ գործիքները։

—Հնդէս Ամսօրեայի մէջ կը կարդանք. «Պ. Քոնիպիրը անդլիացի հայագէտը հրատարակած է Ցուցակ Տեառնէրբը «Ա-ԽԷՐԷՆ Ս ԱԿՍՕՍ-Ի» հայերէն հին թարգմանութեան մէկ մասը, անգլիերէն թարգմանութեամբ։ Բան Քոսիպերիի հայ թարգմանչին բնագիրը ասոր երեն է։

Անգելոս Պէֆանոս յոյն գիտնականը Սմիէնի մէջ հրատարակեր է։ Ս. Ե վհ. Ոսկերերանի յունարէն պատարագին վրայ տեղեկութիւններ, որոց մէջ նաեւ համեմատութեան կ'առնուի Հայոց պատարագը։

Բրոֆէսէօր Գլուժպալեր հրատարակեց Սիւնիսի մէջ ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը Բազրա անուն յոյն միանձնուհիին վրայ, որ Թ. դարուն մէջերը Կ. Պոլիս ծաղկեցաւ երբ բանաստեղծ։ Իր երգիծական գրուածներէ մէկն ալ Հայերուն դէմ ուղղած է։

Ա. Զ.

Զալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ խազինն Բերա, Դամիր խաթուն թաղ, Իշնավուլա փողոցը 75 կանգուն, թիւ 3, ինչպէս նաեւ 193 կանգուն, թիւ 26, տուները մահնիւ մնացած լինելուն ամուրդի դրուած է։ Գնել փափաղողք, թուականս մինչեւ մէկ ամիս, պէտք է ներկայանան յիշեալ եկեղեցւոյ խնամակալութեան։

16 Փետրվար 1898 (Կէս)

Դալաթիա 24 4—8

ՕՍՄ. ՁՕՐԲԵՐԸ ԹԵՍՍԱԼԻՈՅ ՄԷՋ.— Նոսի Բեղրսպուրկի թղթակիցը կը գրէ դայ մեր Թեսալիոյ օսմ. զօրքերը միջին դարու մէջ իսկ չգործածուած չարչարանքներ կու տան տեղացիներուն և ամէն ժամ կը թալանեն զանոնք։

Իբրահիմ կը ջրէ Նոսի թղթակցին տուած ոգի լուրը, և կը յիշեցնէ Ֆրանսայի մէջ հրեաներու նկատմամբ գործադրուած անլսար հալածանքները։ Նոսի քարոզած մարդասիրութիւնը յոյներուն համար է միայն, մինչ մարդ չեն հրեաները։

ԿՐԵՏԷ.—Վիլհելմայէն Թայզի քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Կրեթէի աւատրիական վեց մարտանաւերէն երկուքը ետ պիտի կանչուին Նորոգուելու համար, ոչ ուրիշ նպատակով ինչպէս զրոյց մը եղած էր այդ մասին։

—Հանեայի բնակիչներէն մէկ քանին, որ իտալացի երկու սպայ նախատած էին, ձերբակալուեցան և քիչ ատենէն պիտի դատուին Հանեայի մէջ։

—Եւրոպական թերթերուն նայելով, Դանտիոյ մէջ ոճրագործութեամբ ամբաստանուած երկու հոգի միջազգային դատարանի մը առջեւ պիտի դատուին։

ԹՐԱՄՎԷՅԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.— Բարիզեան ընկերութիւն մը Բ. Դրան դիմում ըրած է Պոլսոյ մէջ Թրամվէյի նոր գիծերը հաստատելու, եղած գիծերը կրկնելու, և Թրամվէյի կառքերը նոր զուլեան վերածելու համար։

ՍԵՐԳԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Բոլէրիէ Գօրէոքոնդէն Պէլկրատէն կիմանայ թէ Պուլկարեւերպ սահմանագլխին վրայ, Բիրոթի մէջ գօրքերու հաւաքումը անտիս է։

ԲԵՐԼՍՊՈՒՐԿԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ.—Եւրոպական մարտ 7ին Զարը ունկընդրութեան ընդուներ է օսմ. դեսպան Հրուէյին Հիւսնի բաշան։

ՏԱՆԸՄԱՐԲԱ ԵՒ ԹՈՒՐԲԻԼ.— Սայիտ բաշայի որդին Շերիֆ բաշա Բոբենկակի օսմ. դեսպան նշանակուեցաւ։ Այդ դեսպանութիւնը նոր հաստատուեցաւ։ Տանըմարքայի թագաւորը հուանած է Շերիֆ բաշայի անուանումին։

ՊԱԼԵՍՏԻՆԻ ԱՇԻՐԼԻԹՆԵՐԸ.— Կայս. 5դ զօրաբանակին հրամանատարը տեղեկագիր մը ղրկեր է Սպարապետութեան կ'առաջարկէ Երուսաղէմի շրջակայ վրանաբնակ արաբ աշիրէթներու մարդահամարը կատարելով զինուոր առնել անոնցմէ։ Այդ ցեղերը բաւական մեծ թիւ մը կազմելով կրնան բազմաթիւ զինուորներ տալ։ Սպարապետութիւնը հրամայեց յանձնաժողով մը կազմել կատարելու համար մարդահամարի և զինուորագրութեան գործողութիւնները։

ՄՈՒՆԻՍ.— Միջերկրականի ռուս ծովամարտին նախորդ հրամանատար Գ. ծովակալ Ասարիէֆ, երկ ռուսական թղթոներէ Օլէա չոգենաւով Պոլիս հասաւ։ Այսօր միւսնոյն չոգենաւով Օտեսա կը մեկնի։ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէֆ երկ իրիկուն հայկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ ծովակալին։

ԿԻՊՐՈՍ.— Կրպոսէն կը ղրեն թէ կառավարութիւնը որոշեց նորոգել Փամակուստայի նաւահանգիստը և երկաթուղի մը շինել Նիկոսիան Փամակուստա և Լարնաքա։ Բաց ասած, դիտաւորութիւն ունի Մէսարէի և Մաղիւր մէջ ջուրի համբարանոցներ շինել, որ անհրաժեշտ են երկրագործութեան, ներաշտ օրերու համար։ Քանի մը օրէ ի վեր Կիպրոս հայի նեղութիւն կը քաշէ։ Ցորենին պղտական քիլոն 42—48 ղրշ. է և դեռ կը բարձրանայ։ Անգլիական ոսկին 182 ղրշ. է, օսմ. ոսկին 161 և թիրանակոնը 144։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ քարտուղար Շէնպուրկ Հարթէշիայն իշխանը, կնոջը հետ Եգիպտոս մեկնեցաւ երեկ։

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ Ի ՆՊԱՏ ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ.—Պ. Պ. Կասթոն Տիւվէմբը և Ալպերտ Մօրիս, մէկը խմբագիր և միւսը արուեստագէտ, երկուքն ալ ֆրանսայի, ծակ գլպաններով ալեսարկի շրջանը ընելու ձեռնարկելով, հիմա Պոլիս հասած են։ Այս երկու ճամբորդները ոչ միայն ճամբորդութեան միջոցին իրենց ապրուստին համար դրամ պիտի չտեսին, այլ 10,000 ֆր.ի ալ բաժին մը պիտի տան աղքատներուն։ Հասնելու համար իրենց այս նպատակին երգեր կ'երգեն և ներկայացումներ կու տան Պ. Տիւվէմբրի հեղինակութիւններէն, որ կը ծախսին ալ ի նպաստ աղքատներուն։ Այսպէս անկուտի ճամբորդները Պոլիս գալէ առաջ անցած են Պէլճիքայէն, Դերմանիայէն, Լիւքսէմպուրկէն, Ազատ Լոռէնէն, Զուրցերիայէն, Իտալիայէն, Սրկիսիայէն, Եգիպտոսէն և Ստամբուլէն։ Մինչեւ յարդ 3.807 ֆր. բանած են աղքատներուն։ Պ. Պ. Տիւվէմբը և Մորիս շաբաթ գիշեր երեկոյթ մը պիտի տան Իւլիսն Ֆրանսէզի մէջ։

ՆՈՐ ՇՈՒԵՆՍԻՐԵՐ.— Անցեալ օր գրած էինք որ Պոլսեկի վաճառականներէն կազմուած ընկերութիւն մը շոգենաւեր պիտի գնէր Թուրքիոյ ծովեզերքներուն երթևեկութեան համար։ Կ'իմանանք թէ Թանթալիզատէ Խալիտ պէյ շորս և Նէշիզատէ Եղբայրները երկու շոգենաւեր պիտի գնեն։

«ՆԱՏԱՐ» ՇՈՒԵՆՍԻՐԸ.— Ֆլորիտուսի առչեւ լրած Նոսոր աւստրիական Լլոյդատար շոգենաւը ազատուելով Պէյլրբէյ տէրէ զարձած և հոն թաղուած է։ Ապրանքները Մարմարայէն սպասուած ուրիշ շոգենաւ մը փոխադրելէ յետոյ Թէրանէ պիտի մտնայ ներքոգոլու համար։

ԹԵՍԱԼԻՈՅ ՄԷՋ ՈՂՋԱՐԻ ՏՈՒՐՔ.— Նոսոր աղանական ժողովը ընդունուած հրահանգի մը վրայ, որուն ոչ Էվրիսայի շրջանները ոչ Թեսալիոյ մէջ ոչ մի ոչխարներէն ոչխար գնուի 59 փարա կամ 40 ոչխարին մէկ ոչխար տուրք առնուի, ինչպէս կրնայ ուրիշ տեղերու համար այ։

ՊԱՇՏՕՆԻ ՁԵՂՄՈՒՄ.— Բեռանդրիի կառավարչութեան հաւատակալ Ռամէթ էֆ. պաշտօնակ եղաւ զեղծում գործած ըլլալուն համար։

ՁՐԵՐԸ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ.—Բանի մը օրէ ի վեր փչող հիւսիսային քամիին, դէպ ի առուս ձիւնը յաջողեցաւ։ Ժամը 10էն հարը մանանդ ձիւնը սկսաւ առատօրէն տեղալ և մինչեւ այսօր կը չարունակէ։ Մոսի եւ ցամաքի ճամբով երթեւեկութիւնները դժուարացան դարձեալ, թէև դէպ ուրիշ անգամներուն չափ, վասն զի ձիւնը մեծ քանակութեամբ չէ նստած գետինը. միայն դիւցային հով մը որ կը փչէ անխղճօրէն, ցուրտը իր սատկագոյն աստիճանին կը հասցնէ։

—Նախորդաց գիշեր ժամը կէսին ատենները Հէյպէլի կղզիին եգերքը գտնուեցաւ երկու զոյգ թիակներով մարդ մը որուն մէջ մարդ չկար. ոստիկանութիւնը քննութիւն մը բացաւ։

—Գչ. օր Քէօրիէնճէ մեկնող Բրէնոէ Մարքոս ռումանական շոգենաւը ստիպուեցաւ Պէյլրբէյրէի առջեւ կանգ առնել։ Ցուսական դրօշ կրող քարիւղ բեռցած մէկ քանի շոգենաւեր և անգլիական նաւ մը Գալաթի նաւահանգիստը ապաստանեցան։

ՆԱԽԱՐԵԿՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալները Սև ծովու մէջ պատահած մեծ փոթորիկին առթիւ Զանկլոտաքի նաւահանգիստին մէջ ընդլուծած մեծ ու պզտիկ շոգենաւերուն և ծովը թափած հանգամանքին ու վճառքներուն ցնոյ 15,000 օսմ. ոսկի կը հաշուուի։

ՍՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ տնօրէն Պ. Կուտիլ ընկերութեան վերաբերեալ գործերու համար նախընթաց օր Վիէնա գնաց։

ՈՃԻՐ ԵՒ ԱՐԿԱՆ.— Առջի գիշերը Սալամանտրաքի մէջ նաբ տեղի հրեայ մը Հայոց եկեղեցիին փողոցին մէջ անծանօթ մարդու մը կողմէ յարձակում կրեր է, դանակով վիրաւորուեցաւ։

—Գչ. օր Թոճամանտաքի բաշա, Պայազիտ թաղ, տուն մը հրդեհ ծագեցաւ. բայց անմիջապէս խափանուեցաւ։

— Գարակէօմրիւք Զիւճիլի գոյուքի տուներուն մէկէն ալ հրդեհ ծագեցաւ, բայց շուտով առաջքը առուեցաւ։

ՄԵՐ ՆԿԱՐՀԱՆՈՒԿԸ

Մեր զարդուան թուով պիտի հրատարակենք մեր երրորդ նկարհանուկը, զոր լուծողին մէկ ամիս Մասիս պիտի ղրկենք։

Նիւթերու առատութեան պատճառով, այսօր թերթօն չենք դներ։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

Հետեւեալ տեղեկութիւնները մեզ հասած. գրած են այս առաւօտ 26 Փետր։

Կ. ՊՈԼԻՍ.— Մանուշակ 755.— Զերմաչափ 5 աստիճան զրոյեն վար.— Օդը ամպամած.

— Կեսօր, ժամը 6,6 :

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴԻՒՐՍ.— Զերմաչափը ցոյց կու տայ. Մոսկուա 26 աստիճան, Սքտաւ 15 աս., Արեամկի, Սուլթան 8 աս., Բէրլսպուրգ 7 աս., Սօֆիա 5 աս., զրոյեն վար.— Բարիզ, Բրիւքսէլ, Վիէննա, Տրապիզոն 0 աս., — Սեւասդիա 4 աս., Թրեբիզոն 8 աս., Հալեպ 9 աս., Վալոնա 14 աս., Գիւրուբ 15 աս., զրոյեն վեր:

Սեւ Ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ : — խրոն Ալեկոյ :

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	23	27
Ամէնէն բարձր գին	»	23	30
Ամէնէն վար գին	»	23	26
Բուսվիլիի Երկթ. զոց.	Ֆր.	108	—
Ամէնէն բարձր գին	»	108	25
Ամէնէն վար գին	»	107	75

ԲԱՑՈՒՄ 26 Փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Բ. Կ.	23	23
Բուսվիլիի Երկաթուղի	Ֆր.	108	—
Սամանիէ		110	—
Ռէմի		286	—
Օսմ. Պանքա		13	05
Քէնտի Ժէնէրալ Օթթմ.		7	35
Երկրագործական Պանքա		7	50
Սօս. Թնտ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	10
Օսմ. Ապան. Հայ.		1	30
Թրամուէյ բաժնեթ.		803	—
» Ժուիսանս		265	—
» պարտաթ.	Ֆր.	503	—
Տէրբոսի ջուրի ընկ.	»	315	—
Բաքուի Կ Պոլսոյ	»	165	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ոսկի օրուան	Օ. Ո.	1	80
» մէկ ամսուան	»	—	—
Բուսվ. Երկթ. ոսկի օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	87	03
Անգլիական ոսկի	»	109	23
Ռոլ Էմբէրիալ	»	90	15
Քրնմիս	»	51	03
Մէյտիրիէ արծաթ	»	108	12
Մէյտալիս	»	91	20
Բուսվիլ Քիլոգրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	15
Ֆիորիզ 3 »	Ֆր.	23	05
Ամսարին մանտա	»	10	92

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սեռի Ա.	Ա. Ո.	66	—
» » » Բ.	»	42	75
» » » Գ.	»	25	10
» Գ.) բաց.	»	22	—
» Գ.) զոց.	»	22	—
Փոխատուութիւն Դատարան	»	80	—
Օսմ. 3 1/2 %	»	98	50
Օսմ. Կայս. Դանրա	»	12	—
Ալարնի Երկաթուղի	»	15	25
Եգիպտական Միացեալ	»	107	75
Արզի Քանալիսէ		111	62
Հելլենական 5 %	»	28	50
Մոնտրոլ Հելլենական 4 %	»	38	50
Ռանթ » 4 %	»	31	—
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	92	62
» Նոր » 6 % 1892	»	94	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	450
Դրամագլուխ	»	3	—

ՎԻԵՆՆԱ, 9 Մարտ

Փոխան Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	65
» Լոնտոնի վրայ	»	120	10
Բուսվիլիի երկաթուղի	»	57	40
Օսմ. Ռէմի	»	132	20

ԲԱՐԼԻԶ, 9 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.	Դրշ Դրշ	22	40
	զոց	22	35
» » » Բ	»	—	—
» » » Գ	»	25	25
Սամանիէ	»	115	-
Բուսվիլիի երկաթուղի	Ֆր	1 9	—
Օսմ Ռէմի	»	286	—
Օսմ Կայս Պանքա	»	553	50
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	104	30
Բաֆրի Լիոնէ	»	831	—
Պանք ար Բարի	»	905	50
Մուէրի բաժնեթուղթ	»	3102	50
Իտալական Ռանթ	»	94	10
Սպանական արտարին	»	57	30
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	290
Դրամագլուխ	»	02	

ՊԵՐԼԻՆ, 9 Մարտ

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	96	00
Բուսվիլիի երկաթուղի	»	110	—
Անատ երկթ. պարտամուղթ	»	95	75
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	320

SIROP DE RAIFORT

Ամենէն արագ և ապահով մաքրողականն է կրկնա և ընկ.եաղ կոդոսոր Ռէֆոռի օղաթուղը, որ կը գործածուի 35 տարիներէ ի վեր լեռֆիրիէ, տղոց միսերու թուլութիւնը, թոքերը, վերի խողերու բորբոքումը։ Բուժելու համար։ Իր ազդեցութեան համար։ Դրնա և ընկ.եան օղարակը Ֆրանսական դեղագիրներու ցանկին մէջ նշանակուած է և պաշտօնապէս արտօնուած է Իռուսիոյ, Իտալիոյ, Սպանիոյ, Բոլիուկալի մէջ։

ՏՔԹ. Ե. ՄԱՍԻՍ

ԲԵՐԱ, ԹԱԳՕՍԻՄ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 10

Ամէն օր հիւանդ կընդունի կէս օրէն սկսեալ իր տան մէջ. և կը դարմանէ մասնաւոր խնամքներով հիւանդութիւնները տղայոց տկարութիւնները, մորթի, միզային ճանապարհաց և ծննդական գործարանաց պատերը։

Զորեքշաբթի օրերը աղքատ հիւանդներ կ'ընդունի ձրիաբար։

Բշ. Եշ. Շբ. օրերը ժամ 9ին կ'այցելէ նաեւ Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դէմ Հ. Եմիրզեան էֆ.ի դեղարանը։

Կարեւոր ազդ

Մանդամիրկան հիւանդութեանց դարմանման մասին բոլոր համբաւ ստացած Տոքթոր Բէլֆորիթի էֆէնտի Կ. Պոլսոյ և արուարձանաց յաճախորդներու դիւրութիւն մը ընծայելու համար, ամէն օր ժամը 7էն 10 Գալաթիոյ կամարջին գլուխը Խալիլ բաշա փողոց թիւ 11 դեղարանս գտնուելով, չիրմամբդութիւն և այս կարգի հիւանդութիւնները նոր և ապրում մեթոտով մը կայ ճամանակի մէջ կը բուժէ, նաեւ գողդիական և մորթային սիրերը և անկարգութիւնը վերջին

ԿԱՐԴԱ՛Ն

Առանց բ ել տարուն ցնցղատապ (դրդռվելի) և հինցած ու ընչոտ հարբուխներէ

Զնայուած կամ դէշ դարմանուած հարբուխ մը շատ անգամ ցնցղատապի կը փոխուի, եթէ թոքախտի չդառնայ. երբեմն նոպաները այնքան ուժգին և յաճախակի կըլլան որ ամբողջ կազմը ուածքը կը խանգարի. քունը գրեթէ անկարելի կըլլայ. զարկը անկանոն. ամենաթեթեւ պաղը կը կրկնապատկէ ցաւերը։ Ցաճախ գնտակներ կը կազմուին որ չառնալով կը գոցեն թոքերը. երբ խուխ գոյանայ ոթքերուն բշիջները կը քայքայուին և մեծաքանակ նիւթ կը կորսուի, խոռոչներ յառաջ գալով Հիւանդը կը հիւծի առանց ցաւ զգալու։ Յարատեւ միամսագնոտութեան մը մէջ կիյնայ. իր թուքը, սկզբան ճերմակ, վերջերս և ստատիկ գոյն, տակաւ առ տակաւ գորշ կանաչկեկ գոյն մը կառնէ։ Իր կեանքը ուրիշ բան չէ բայց եթէ յամբ հոգեվարք մը և կը մարի կատարեալ գիտակցութեամբ։ Պէտք է զգուշանալ սրեմն այն հարբուխէն որ կերկարի և որ մանաւանդ ցնցղատապի մը ծնունդ կուտայ։ Պէտք է արգիլել չարիքը երբ տակաւին չէ ծանրացած և ամենէն լաւը սկիզբէն իսկ ջնջելն է դայն։

Խոհուէի դգալ մը «կուտաօն տր կիյոր» դաւաթի մը ջուրի կամ գործածուած ըմպելիին խառնուած, բաւական է շատ անգամ բժշկելու համար. քիչ ատենուան մէջ ամենէն յատուկ հարբուխը և ամենէն հինցած փղոտատապը։

Այսպէս կարելի է նոյն իսկ կասեցնել թոքախտը, որ արդէն բաւական յառաջացած ըլլայ։ Այս պարագային մէջ, կուտաօնը կը կեցնէ գնտակներուն քայքայումը, ու երբ բնութիւնը օգնէ, բուժումը շատ անգամ յաւացուածէն աւելի արագ կըլլայ։ Պարզ է ատ և ճշմարիտ։

«Կիյոր Կուտաօն»ով 30 տարիէ ի վեր, բազմաթիւ անյուսալի բուժումներ ստացուած ըլլալով, մէկ քանի մրցակիցներ, օգուտ քաղելով երբեմն անունի նմանութենէ, կուզեն իրենց արտադրութիւնը ծախել բուն արտադրութեան տեղ, խաբելով հիւանդը ի գլուխ անոր։

Արդարեւ զանազան տեսակ կուտաօններ կան։

Ամենէն լաւ կուտաօն տուող եղեւնիները Նորվեկիոյ մէջ կը գտնուին և Մ. Կիյոր իր արտադրութիւններուն համար կը գործածէ Նորվեկիոյ ամենէն մաքուր կուտաօնը, հակառակ իր բարձր գինին. մինչդեռ յաճախ, ուրիշներ, խնայողութիւն ընելու համար վարնոց կուտաօններ կը գործածեն, որ շատ աւելի ածան են բայց չեն բուժեր։

Ուրեմն պէտք է, ցնցղատապը, հարբուխը և մանաւանդ թոքախտը և դժուարաշնչութիւնը բուժելու համար, միմայն և բացարձակապէս Կիյոր կուտաօնը հարցնել դեղարանները և ապէկ մը ապահովուիլ թէ դեղագործը Կիյոր ճշմարիտ կուտաօնը կուտայ ձեզի։ Արդ, դիւրին է գիտնալ այդ բանը, նայելով թէ պիտակը կը կրէ՞ սա հասցէն Maison frère, 19 rue Jacob, Paris, ուր փոխադրուած է Մ. Կիյոր 1869էն ի վեր. իւրաքանչիւր չիշ իր պիտակին վրայ կը կրէ հնարիչին ստորագրութիւնը E. Guyot, երեք գոյնով, մանիշակագոյն, կանաչ և կարմիր, շեղակի գծուած։

Սոյն դեղը կը գտնուի Պոլսոյ և գաւառներու բոլոր դեղարաններուն մէջ։

Այս դեղին ուրիշ մէկ առաւելութիւնը, իր գնին չափաւորութիւնն է, եթէ նկատի առնուի թէ մէկ շիշ Կիյոր կուտաօնով 12էն 15 լիտր ջուր կամ ըմպելի կը գործածուի, կը հետեւի թէ, ենթադրելով որ օրը մէկ լիտր ջուր կը խմուի, օրը հազիւ մէկ զրշի դեղ պէտք է գործածել։ Ցայտնի է թէ դիւրաբուժութեան հետ գինն ալ ծառայած է ժողովրդականացնելու այս դեղին գործածութիւնը։

10—26

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑՈՒՄ
ԵՒ ԵՐԿՍԵՌԱԿԵՑՈՒԹԻՒՆ

Կը ստացուին՝ Վոլդաի Մահիկով՝ որ վերջերս կատարելագործուած հռչակաւոր և ճշմարտելեկտրամագնիսական գործիք մըն է, 50704թիւ վկայագրով վաւերացուած։ Անոնք որ Վոլդա-Մահիկը կը գործածեն, իրենց արեան շրջանն ու ջղային դրութիւնը կանոնաւորութեամբ կը գործեն։ Զգայարանքներու կարողութիւնը կը շէշտուի։ Մտքին ու հոգիներուն կրստանան կորով մը՝ որ առողջ և բարգաւաճ կընէ մարմինը ու կերկարէ կեանքը՝ որ շատերու բով այնքան կարճ է։ Տկարակազմ մարդիկներու համար մանաւանդ Վոլդաի Մահիկը չափէն աւելի օգտակար է։ Կը զօրացնէ ջիղերը, և կը մաքրէ արիւնը։ Բովանդակ աշխարհի մէջ Վոլդաի Մահիկը յանձնարարուած է, իրր անմահ դեղ մը՝ հետեւեալ հիւանդութեանց դէմ. կաթուած, յոգնաւ, ջղացաւ, ջղային տկարութիւն, անքնութիւն, ոտքերու և ձեռքերու ցրտաւութիւն, ախոնդանոտութիւն (hypocondrie) ժգաւնութիւն, արգանդախեղդ, դժուարաշնչութիւն, անդամալուծութիւն, ջղային հարուած, մորթային հիւանդութիւն, ստամոքսի ցաւեր, էնֆիլէենձա, հազ, ականջի խշշոց, գլխու ցաւ և ն. և ն։

Վոլդաի ճշմարիտ Մահիկը՝ վերջերս կատարելագործուած և 50704 թիւ վկայագրով վաւերացուած՝ որ մինակ իմ վաճառատունս կը գտնուի էլեքտրական բարդ մըն է ընդհանուրին մատչելի։

Երախտագիտութեան և յանձնարարութեան բազմաթիւ նամակներ։

Հարը 20 ֆրանկէն

կը գտնուի Կ. Շաբիրէի վաճառատունը, Գալաթիա. Թիւնէլի կայարանին քով. Պիլլոր փողոց, Եորկիատիս խան, թիւ 27.

22 22—30

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եռանի քարէնքարան վերայ յարիւ, ճիշդ Զըրուհեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ անցանկ կը լեցնեն. յաւելդիթը և բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յալ և նման բնականի, դեմի յեռաորոնիւն քոր դրելի, ծամելու, և պրոնունցիոնի երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմբրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց.Գ. Ամերիկ. սով.հատաձայն ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (Դիւրէ-կիւ-էր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Դիւրէ-կիւ-էրէրեր) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գատրգիւղցիք կրնան դիմել իւրանց բնակարանն, Բի- 1 Թէլ-էվէլ էոդոյ։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքվա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱՐԻՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հաւաքեալ	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քարաքէի Վրայ (Հին Մաքսատան տեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ՐԷԲԷԼԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862 Ի Ն
ԴԱՄԱՄԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳԼԽԱՒՈՐ ՈՒՂՂԱԳԻՐ ՁԻՆՁԱԿԼ

Հէրկի Խան, Թիւ 2—3, Վոյնէրա Էոդոյ, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մի է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատասխանատուութեամբ համբաւաւոր։

ՔԷՆԷՆ ԹԼՈՏՈՐ ՍԹԷՓԱՆՈՒ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՆԱՆԻՒ

ԸՆԴԵՂԷ Հէլէ, Կ. Պոլսոյ և Օրէասյի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Կոզ	1011	Մալմ	724	Բօգարիս	1862
Ալէքթօ	3607	Գօնկս	2916	Կրօտնս	1695	Մարէնկս	2273	Մարֆօ	1113
Անտէլս	1541	Գօրսս	895	Հրբս	775	Մարգէկս	3709	Ցիրիս	1735
Արիստս	2377	Տիտս	48 1	Հիտալիս	1581	Միլտոս	3557	Սրվիս	1193
Պասանս	18 2	Տամիս	937	Հինտու	3720	Միլս	1037	Սրէրս	1.00
Գօրօտինս	1264	Տուրս	2353	Հօրաղիս	3600	Մենդէսպէլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Տրարս	1713	Հումպէր	596	Մուրի լս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօքիս	3827
Գրֆֆիաս	4431	Էպրս	2461	Իտահս	5540	Սիրս	4100	Թէլէտս	1470
Դէլրս	1671	Էլտորատս	1530	Ճիւնս	1080	Սնէաբիս	4036	Թորբիտս	487
Գալիրատս	1337	Էրաղս	1481	Քէլէս	1053	Օրլատս	1535	Ուրպինս	21 9
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1537	Վասրս	1914
Գաղս	1094	Ֆինանտ	1828	Քօվնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Գիրակս	2729	Ֆրանկս	849	Լէս	1053	Բրիաթս	2229	Վօլթուրնս	2396
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Բրիատս	1663	Սէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիլէս	3069	Լիվօրնս	1643	[illegible]	1613	Ֆէրս	1290
Գօլօրատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բսմէս	1789		

Էպրս շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտէսա ուղեւորած է։

Լօրէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Մոնթրէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Բէյճ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ ողղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻԶՕ

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւէէր խան, Ղալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՑԱ

1898 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 12ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՅՆՈՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վոլտրէն ԷՊԷՌ ՇԱՐԺԵՆԵՐ

1 15 ԵՆՄ. Մզպ. Պէօյր. Թրպ. ԵՆԹ. Մրկ. Բ. Հս. Պէպ. Արնք.Դրչ. ՕրՍ. Պ.շրթ.
1 15 Պէպ.Արն.Դրչ.ՕրՍ. Պշր.
1 15 Գնտ.Վնթ.Զնկ.Պէյլ.Դգկ.
1 40 Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Դնվ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնիթ.Զէնկ. Պէյլ.Գգկ. Պշր.
2 30 Պէյր.Բշպ.ԵՆԹ.Գնեմ.Պօյմ.Բ.Ա.Հս. Գնտլ. Արնվթ. Վնր. Զնկթ. Պէյլ. Գգկ. Պշրթ. ԳպՍ2.
2 30 ԵՆԹ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ԵԷՆԹ. ՍՍ. Մրկ. Պօյմ. Բ. Հիս. Պպ. Արնվ. Դրչ. ՕրՍ.Պշէ.
3 15 ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյր.Թրպ.Պէյր.Բշպ.Զպգլ.Գնեմ. Ա.Հ.Գնտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Ս.ա.
3 :0 Բ. Ա. Գվ. ԵՆՄ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ԵՆԹ. ՍՍՆ. Մրկ. Պօյմ. Բ. Հս. Պէպ. Ա.Ա.Նվ. Դրչ. ՕրՍ. Պշկ.
5 — ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյր.Թրպ.ԵՆԹ.Իսպ.Մրկ.Պօյմ. Բ.Հս.Պէպ.Արվ.Դրչ.ՕրՍ.Պշկ.
5 30 Պէյգ. Բշպ. Զպգ. Գնվ. Ա Հիս. Գնտ. Վնր. Զէնկ. Պէյ. Գգկ ՊէշիրՍաշ
5 45 ԵՆՄ.Մզպ.Պէօյր.Թրպ.Պէյգ.ԵՆԹ.ՍՍՆ.Դնվ. Պօյմ. Բ.Հս. Պէպ. Արնվ. Դրչ.ՕրՍ.Պշր.
7 15 ԵՆՄ,Մզպ,Պէօյր,Թրպ, Պէյր,ԵՆԹ,Մրկ, Բ,Հս, Պէպ, Արնվր,Դրչ. Պէյլ. ՕրՍ. Պշր, (Պէյրօգի գիրզար շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)
7 45 Պէյգ, Բշպ. ԵՆԹ. Գնեմ. Մրկ, Բ,Ա,Հս, Դանտ. Պէպ.Արն. Վնր Զնր Պէյլ,ՕրՍր, Գգկ, Պշկ.
8 30 Ա.Բ,Գվ,ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ. Թրպ.Պէյր.Բշպ Զպգ. Գնվ.Ա.Հս.Գնտլ.Վանտ.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Իսկ.
9 — ԵՆՄ, Մէգ, Պէօյ, Թաբ, ԵՆԹ. ՍՍՆ. Մրկ. Բ.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.ՕրՍ.Պշր.
9 45 ԵՆՄ, Մէգպ, Պէօյր, Թրպ, Պէյր ԵՆԹ. Գնեմ. Ա.Հս. Գնտլ. Վնր. Զնր. Պէյլ. Գգկ. Իսկ.
10 15 ԵՆՄ.Մզպ.Պէօյր.Թրպ.ԵՆԹ.Մրկ, Բ.Հիսաբ Պէպ. Արնվ. Գրչ, ՕրՍ. Պշկ.

Կ.Պոլսէն Վոլտրէն ԵԼԹՈՂ ՇԱՐԺԵՆԵՐ

3 — Պշր. ՕրՍ. Գրչ. Արվր, Պէպ. Բ. Հս. Մրկ. ԵՆԹ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. ԵՆՄ.
3 30 Իսկ.Գգկ.Պէյլ,Զնկ.Վնր,Գնտլ.Ա.Հ.Գնեմ.Զպգ. Բշպ. Պէյգ.
3 40 Դապ. Պշկ. Գգկ. ՕրՍ.Պէյլ,Զնկ.Արվ, Գնտ. Ա.Բ.Հս,Գնլ,Մրկ.ԵՆԹ.Բշպ, Պրգ.Թրպ. Պէօյ. Մզպ.ԵՆՄ.
4 30 Պշկ.ՕրՍ,Գրչ.Արն.Պէպ. Բ.Հ. Մրկ. ՍՍՆ.ԵՆԹ. Թրպ, Պէօյբ.Մզպ,ԵՆՄ,
5 15 ԴպՍ.Պշկ.Գգկ,ՕրՍ.Պէյլ.Զնկ.Վնթ.Արվ. Գնտ, Ա.Բ.Հս.Գնլ.Զպգ. Բշպ.Պէյգ,
6 — Դապ.Պշկ.ՕրՍ.Զպվ.Պէպ.Ա.Բ.Հս. Մրկ. ԵՆԹ. Պէյգ. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵՆՄ. Բ.Ա. Գվգ.
7 — Պշ.ՕրՍ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Բ.Հ.Պօյմ ԵՆԹ. Պէյբգ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵՆՄ.
8 30 Պշկ.ՕրՍ.Դրչ.Արվ.Պէպ.Ա.Հ.Մրկ.ԵՆԹ. Թրպ. Պէօյ.Մզպ.ԵՆՄ.
9 15 Պշբ.ՕրՍ.Պէյլ, Արվ. Բ Հս. Պօյմ, Գնեմ. ԵՆԹ, Պէյգ. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵՆՄ.
10 5 Պշ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Գնտ, Ա.Հ. Գնլ.Զպգ, Բշպ.Պրգ.Մզպ.Բ.Ա.Իվ.
10 20 Պշկ.ՕրՍ.Դրչ.Արվ.Պէպ.Բ.Հս.Պօյմ.Մրկ, ԵՆԹ ԵՆԹ, Թրպ. Պէօյ. Մզպ. ԵՆՄ,
10 50 Դապ.Պշկ.ՕրՍ.Դրչ.Արվ.Պէպ Գնտ.Ա.Բ.Հսբ. Գնլ.Մրկ.ԵՆԹ.Բշպ.Պրգ. Պէպ.Բէն ԵՆՄ, գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի.
11 10 Պշկ.Պէյլ. Զնկ, Վնր.Գնտ Ա.Հիս. Գնլ. Զպգ.Բշպ.Պէյբ.
11 20 Պշկ.Պէպ.Բ.Հս.Մրկ.ՍՍՆ.ԵՆԹ. Թրպ, Պէօյ Մզպ.ԵՆՄահալլ
11 40 Պշբ.Գգկ.ՕրՍ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Գնտլ. Պէա.Արնվ. Գրչ, ՕրՍ. Պշկ.
12 15 Պշբ.ՕրՍ.Դրչ.Արնվ.Պէպ.

ԻՄԻԿԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՒՆԱՆԻՒԵՐ

Իզմիրէն Կոստանդ. — Կոստանդ. Իզմիրէ

—	6 15	— —	7 5Պշ.Գգ.
— —	6 50 Պէշիկ.	— —	7 40 Պշկ.
— —	7 55 Պէշիկ.	— —	8 20
— —	8 30 Գնգ.Պշ.	— —	9 —
1 30	9 35	1 50	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 30	10 15 Գգկ.
2 40	10 Պէշիկ.	2 45 Գգկ.	10 30 Ֆէրպ
3 10	10 35 Գգկ.	3 20 Վապոր	10 40 Գգկ.
3 30	11 — Գգկ	3 30	11
3 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ	4 —	11 25 Գգկ.
4 —	11 20	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 -	4 35	11 50
5 —		5 - Գգկ.	12 15
5 15 Ֆէրպ.		5 40 Պէշիկ.	
5 30 Պէշիկ.		5 45 Ֆէրպօթ	
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պշկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

— —	6 50 Պշրթ,	— —	7 40 Պշբ.
— —	8 Պշրթ.	— —	8 20
1 50	8 45	1 50	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45Ֆէրպ.	2 50	10 15
3 5	10 15	3 20 Վապոր	10 30Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպօթ	10 35	3 30	10 40
4 —	11 —Ֆէրպ.	4 30Ֆէրպօթ	11 20
4 40	11 10	4 45Պշկ.	11 30Ֆէրպ.
5 25	11 45	5 30 »	11 45
5 15 Ֆէրպօթ	12 —	5 45Ֆէրպօթ	12 15
5 50 Պշկ.		6 15 Պշկ.	
6 15 Պշկ.		7 5 Պշկ. Գգ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՄԻԿԷՏԻՍ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՒՆԱՆԻՒԵՐ

4 — Հարէմէն Սալանգ բացի Կիր.է)
5 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ,
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
8 30 Կաժուրջէն Հարէմ Սալանգ բացի կիր.է
4 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալանգ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալանգ (կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին)

ԻՄԻԿԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷԼԻ ԻՄԻԷԼԷՆԻ ԵՒ ԳԱՊԱՔԱՇԷ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՔԱՐԱՁ ՇՈՒՆԱՆԻՒԵՐ

ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Դապաթաշ Սիրբէլի	
5 15 Իսկիւտարէն Սիրբէլի	
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէլի	
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէլի	
4 30 Սիրբէլիէն Իսկիւտար	
5 45 Սիրբէլիէն Դապաթաշ Իսկիւտար	
10 30 Սիրբէլիէն Իսկիւտար	
11 30 Սիրբէլիէն Դպթ.Իսկիւտար	

Ծան.—Օրը միգապատ եղած ատեն շոգենաւը հրենց գոնուած տեղերը պիտի մնան։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՐԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳԻՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

ԾՈՒՐԻՒՆԻՒՐԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐ

Փարիզ, 16, Գուլվար ատ գ Իթալիէն. 1, 3, էը Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ

1845էն հիմնուելէ ի վեր

Ապահովագրեալներու վճարուած 1895ի դրութեամբ 1,000,000,000 Ֆր.

Ապահովագրեալներու վճարուած	87,000000
Հաւաքած	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	651,000000

1896 յունուար 1

Աւանդք եւ անշարժ կալ. յիւրմպա	40,00000
Ցաւելեալ դրամագլուխ	124,00000
Գրամ ապահովագրութիւնք	1,000,000,000

Ցիւղերուն ողողումներ

Շահաբաժիններու բաշխումը և ապահովագիրներու վերադարձումը՝ թ դեպ մանկ.

Պայմանագրութեան նոր եղանակ

սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՒԵԱՆԵ ՎՈՒՆԱԳԱՀՈՒՄ ի մասին քանակութեան և ուղղութեան.

Հինգ տարի ետքը ԲԻԱՄԻՆԻ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու օրոց գումարը ընդհանրացուած է ապահովագիրին մէջ։ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Ցուցանողներ ի Թուրքիա

188 Ճ. ՈՒԻ. ՀՈՒՐՄԻԶ ԵՒ ԸՆԿ.

Վոյվոտա Բ ոց, Վ. Բ խան, Ղալաթիա

ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՈՒՈՒԼՈ ԵՂԲԱՐՑ
ԷՄՊԵՏԵԱՆ ԳԻՄԱՐԱՆ

Մոսթիպա պէյ

Ղալաթիա, ՄԱՍՏԱՆԻ հասարակի, բիւ 69

Սոյն գործարանը, բացուած 1878ին, կը ծախէ ամեն տեսակ մասթիքա և տիզ, զուտ խաղողէ շինուած։

Թրիանտաֆիլօբուլօ եղբարց օղին, օժտուած հաղուագիւտ յատկութեամբ ու ճաշակով, պարծանք կը բանայ, Հիդերուն ուժ, և մտքին կորով կուտայ. Նրբաճաշակ խմողներուն կը յանձնարարուի Թրիանտաֆիլօբուլօ եղբարց օղին, որ կը ծախուի կոցուած և կնքուած վիշերով։

Դիտել. Բերա Նատի, Հէլվէցիա, Պիզանս, Կամպրինոս գարեջրատունները, Բարատօրուլօ, Բարատանօրուլօ, Գրիցալի, Գրիեկոս, Մարսիլիա և Տիմբիրաքօրուլոս ճաշարանները վաճառատունները, Մարլա պաշի 65 և 170 թիւ ըմպելեաց մթերանոցները, Մրբեքեր Վասիլիատը և Զաքօ դարեջրատունները, Պալը բազար Ֆրլօքոս և Էպիսար խանութները, Լրմոն իսկելէր Պէյերիի մթերանոցը, Պէշիքթաշ Անէսթի, Պագարի և Բանեօքուլուր խանութները։

ՇՈՒՆԱՆԻՒԵՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ

Ե. ՈՒԱՓԼԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլ ոչ և Գոնթոֆ Գէյ-կանոնաւորապէս բանող

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Մարտ 11 ժամ 4 Պաթումէն,
» 15 Մէնէրէլի Մարսիլիաէն,
» 21 Մէսթոսի Անատոլի եղերքէն։

ՄԵՆՈՒՄ

Մարտ 10 Լա Կոլ Մասան, Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսսիսք։
» 11 ժամ 4 Աւգէրս ուղղակի։
» 15 Մէնէրէլի Սամսուն Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսսիսք։
» 22 Մէսթոսի Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն Նաւարդէգի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՈՓԻՄ ԲԸՊՈՒԼ

575 Թոփխանէ, քարափին վրայ

ԲԱԶԷ
ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱՔՈՒ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ.Պոլիս, Մանմուտ Փաշա, Սպուտ էֆէնտի Եէնի Զարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ պատրաստ և թէ չափու վրայ հանդերձեղէն։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ մնալով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ նուիրեալներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն իսկոյն կը պարզէ լաւ գիտողին։ Գերմանա-Աւստրիական կնոջ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պելճիական լաւ ապրանքներ տեղական ընտիր գործաւորով մեր պատրաստել և անլոյր գներով ծախել, այս եղած է վաճառատան նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գներով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն այն։

Վերջին գին. Թիւը 2 դրշ.

20 55—100

COMP 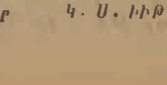 RUSSE
NA I IATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՆԱՆԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւն

Ֆշ 21 8 Մարտիկ, Իզմիր, Պիրէան, Ղազրանդրիա, մուրը 3ին յետ միջօրէի։
Ֆշ. 25 9 Սեվաստոպոլ սուրհանդակ, առաւոտեան 8 ին մոյօրէի։
Ֆշ. 26 10 Տրապիզոն Պիրէ Նի, Իզմիր մուրը 4 ին առաւոտեան մոյօրէի։
Շբ. 28, 12 Իւկսոլու. Սամսուն, Տրապիզոն, Կիրասուն, Տրապիզոն և Պաթում առաւեն մուրը 11ին։ 562

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒՆԱՆԱՑԻՆ

Ոչ փոխ երթեւեկութիւն Լիվերպուլ և Աշխարհի Գլխ-

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ումբրիա	7718	Պոհեմիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Ուէրմիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ադրիա	2393
Բաւարիա	5587	Սարակոսա	2166
Մէքսիկա	5517	Թարիֆա	2246
Գալիա	4809	Բալմիրա	2144
Ցիլիա	4357	Թրինիտատ	1899
Ալէքսս	2113	Մորոքքս	1855
Քէլտար	1876	Քամբրանիա	12950
Եէլբուրգ	1644	Լուսիանիա	12950
Քասպիանիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՅՈՒԼի գործակատար

Thomas C. Joly

Ալիքսանդրիա խան, Թիւ 401

Ղալաթիա 571

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ